

ଜହ୍ନୁ ମାସ

ଏପ୍ରିଲ ୧୯୮୭

“ଯୁକ୍ତ ବନେଇବା ପିଲାଙ୍କ ଖେଳ
ବର୍ତ୍ତନ କରିଲେ ଲାଗେନା ବେଳ” - ଫେଭି ଫେବି

ଅଲେକା ଜିନିଷ, କତୁରି ଆଣ
ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କାଟ ଲଗା ସମାଣ ।
ଫେଭିକଲ ଲଗାଅ, କଟା ବସ୍ତୁ ସଜାଅ
ଲଗା ସମାଣେ ରୂପ ଆକାରକୁ ଦିଅ ।
କଣ୍ଢେଇ, ହାଟି, ଘୋଡ଼ା, ହରିଣ, ଠେକୁଆ
ଗଛା, ମୟୂର, ବଣି, ଶୁଆ, ଶାରି, ଚଟିଆ ।
ଅଲେକା ଜିନିଷ, କମା ଚିତ୍ର-ପଟା
କାଟ ହେଉକି କାଗଜ ଅବା କାଠ-ପଟା ।
ସବୁ ଜିଛି ଲଗି ପାରିବ
ସବୁ ଜିଛି ବନେଇ ହେବ ।
ଦାଗ ଲଗେନି, ଅଳିଆ ହୁଏନି
ସଫାସୁତର କାମ ବୋଲୁ ବି ଚିହ୍ନିନି ।
ତମ କାମ ଦେଖି, ସରିଏଁ କହନ୍ତି ବାହାବା
ତମେ କିନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧ ଫେଭିକଲ ଏମ୍ ଆର୍ ବାହାବା !

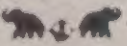
ଏସବୁର ବେନିଟି ବନେଇବ, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମାଗଣା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ
ପାଇବାକୁ ଏହି ଦୂରନଟି ଭଣି ବାବଦେ ପଠାଅ ଜିନ୍ଦା ଲେଖ :
“ଫେଭି ଫେବି” ପୋଷ୍ଟ ବାବୁର ୧୧୦୮୪, ବଲ୍ଲେ ୪୦୦ ୦୨୦ ।

ଏସବୁର ବେନିଟି ବନେଇବ, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମାଗଣା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ
ପାଇବାକୁ ଏହି ଦୂରନଟି ଭଣି ବାବଦେ ପଠାଅ ଜିନ୍ଦା ଲେଖ :
“ଫେଭି ଫେବି” ପୋଷ୍ଟ ବାବୁର ୧୧୦୮୪, ବଲ୍ଲେ ୪୦୦ ୦୨୦ ।

ନାମ : _____
 ଘର : _____
 ଠିକଣା : _____
 ସହର : _____
 ମାତା : _____ ଠିକଣା : _____
 ଚଳୁ ଅଟ ବର୍ତ୍ତମାନ “ଫେଭିକଲ” ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ୦୨ ୧/୦୮୮

ଫେଭିକଲ
 ଉତ୍କଳର ଅବେଶିକା

ଉତ୍କଳ କାମ, ଉତ୍କଳ ନାମ, ଫେଭିକଲ'ର ଇଷ୍ଟେ ପରିଣାମ ।
 ଓ ଏହି ଏବଂ ଫେଭିକଲ ବ୍ରାଣ୍ଡ, ଦୁହେଁ ପିଢ଼ିସରର ଲକ୍ଷଣାତ ପ୍ରା.ସି.,
 ବଲ୍ଲେ-୪୦୦ ୦୨୧ ଇ ଲେକ୍ଟିକାଟ୍ ଟ୍ରେଡମାର୍କ ଅଟେ ।

ସୁସରଫାକ୍‌ରେସା!

ତାଙ୍କ ଖେଳର ପ୍ରଶଂସକମାନେ ତାଙ୍କୁ କହନ୍ତି 'ଲିଟଲ ମାଷ୍ଟର' । ପୁଅଟା କାଣେ ସେ ସୁସରଫାକ୍‌ରେସାନ୍ ।
 କିନ୍ତୁ ସୁନିଲ ଗାୟକବାଦ କହନ୍ତି, "ମୁଁ ହେଉଛି ସୁସରଫାକ୍‌ରେସା । ମୋର ଲଜ୍ଜା ମୋ ପୁଅ ବି ଏହୁଭଳି କଣେ ହେଉ । ତେଣୁ ମୁଁ ତାକୁ ପିଲାଦିନୁ ଶିଖେଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଫୋରହାନ୍‌ଙ୍କୁ ଫୋରାଲଡ଼ ଟ୍ରେପେସ୍ — ଦାନ୍ତ କଣା ଡିଭିଜନରେ ସୁସରଫାକ୍‌ରେସା ।"
 ଜୀବାଣୁମାନେ ଖାଦ୍ୟକଣରେ ରହି ବଢ଼ନ୍ତି ଓ ଅମ୍ଳ ଛାଡ଼ନ୍ତି । ଫଳରେ ଦାନ୍ତ କଣା ହୁଏ ।

ଫୋରହାନ୍‌ଙ୍କୁ ସୁସରଫାକ୍‌ରେସାରେ ଏକ ସକ୍ରିୟ ଫ୍ଲୋରାଇଡ଼ ଅଛି ଯାହା ଦାନ୍ତର ଏନାମେଲକୁ ଶକ୍ତ କରେ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଦନ୍ତକ୍ଷୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆର ପ୍ରଚାରାଧ ହୁଏ ।
 ଆଉ ମଧ୍ୟ, ଫୋରହାନ୍‌ଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଆଣ୍ଟିକେସ୍‌ସ୍ ମାଡ଼ିକୁ ଜାକି କରି ରଖେ । ଫଳରେ ଦାନ୍ତର ଲିଭି ଆହୁରି ଦୃଢ଼ ହୁଏ ଓ ଆୟୁଷ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଯାଏ ।
 ସୁନିଲ ଆହୁରି କହନ୍ତି, "ମୁଁ ମୋ ପୁଅକୁ ଦେଇଛି ଫୋରହାନ୍‌ଙ୍କୁ ଯହ୍ନ ।
 ଆପଣ ବେଇଛନ୍ତି କି ?"

ଫୋରହାନ୍

ସୁସରଫାକ୍‌ରେସା

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଏପ୍ରିଲ ୧୯୮୭

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସପାଦକାୟ	... ୭	ବୋହୂଟିଏ ଲେଡ଼ା !	... ୩୯
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା	... ୯	ଉତ୍ତର ସମାୟାଣ	... ୪୩
ମୟୂରଧ୍ବଜ	... ୧୦	ପ୍ରତିଶୋଧ	... ୪୧
ସୁଖୀ କିଏ ?	... ୧୧	ସକାଳ କୁଆଁ	... ୪୫
ଅସାଧୁ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ	... ୧୬	ଜାମାତା ନିବାଡ଼ନ	... ୪୭
ବଢ଼ି ଦ୍ଵୀପ	... ୧୯	ପ୍ରକୃତିର ବିସ୍ମୟ !	... ୬୩
ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି	... ୨୭	ପଟୋ-ପରିଚୟ-	
ଗୋଲକୂଣ୍ଡା ଦୁର୍ଗ	... ୩୫	ପ୍ରତିଯୋଗିତା...	୨୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୨-୫୦
ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୩୦-୦୦

ବିଲସିତାର ସୁଗନ୍ଧ
ସମୁଚିତ ଦାମରେ...

ପ୍ରେମ - ସତେଜତା ଆଣିବାର ସାଧନ

ଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଉତ୍ପାଦନ
ବୁର୍ଲା

ବୋଲପା ଓ ସବୁଜ ରଙ୍ଗରେ ଉପଲବ୍ଧ

Imagesads-2107 Ori

No share prices,
no political fortunes, yet...

**Over 40% of Heritage readers
are professionals or executives,
61% from households
with a professional / executive
as the chief wage earner.
Half hold a postgraduate degree
or a professional diploma.**

— from an IMRB survey
conducted in Oct. 1986

It's an unusual magazine. It has a vision for today and tomorrow. It features ancient cities and contemporary fiction, culture and scientific developments, instead of filmstar interviews and political gossip. And it has found a growing readership, an IMRB survey reveals. Professionals, executives and their families are reading The Heritage in depth — 40% from cover to cover, 42% more than half the magazine.

More than 80% of The Heritage readers are reading an issue more than once. And over 90% are slowly building their own Heritage collection. Isn't it time you discovered why?

THE
HERITAGE

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରପାଣୀ'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ ବେତାଳ କଥା “ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି” ଇଂରାଜୀ ‘ଚନ୍ଦ୍ରମାମା’ ରେ ଶ୍ରୀ ମନୋଜ ଦାସ ଲେଖିଥିବା ଶେର ଗ୍ରସାନ୍ତର । ଲେଖକର ହୋଇ ମଣିଷ ଅନ୍ୟର ବିଷୟ ଆମ୍ଭସାର୍ କରପାରେ, କିନ୍ତୁ ସେଥିରୁ ସେ କଦାପି ଶାନ୍ତି ପାଇ ପାରେ ନାହିଁ । ଏହାହିଁ ଏ ଶେର ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାରୁ ।

ଅମରବାଣୀ

ଆଶାୟା ଯେ ଦାସାସ୍ତେ ଦାସାଃ ସବଲେକସ୍ୟ ।

ଆଶା ଯେଷାଂ ଦାସୀ, ତେଷାଂ ଦାସାୟତେ ଲେକଃ ॥

[ପିଏ ଆଶାର ଦାସ, ସିଏ ସାର୍ବ ଜଗତର ଦାସ । ପିଏ ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷାର ଉତ୍ତ୍ରେ, ସାର୍ବ ଜଗତ ତା’ର ଦାସ କହଲେ ଅତୁଳ ହେବ ନାହିଁ ।]

ବର୍ଷ : ୨୦

ଏପ୍ରିଲ ୧୯୮୭

ଅଙ୍କ : ୧୦

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

"ଆହା, କି ମଜା!
ସବୁଦିନ ରସନା ପାଟି ହୋଇପାରନ୍ତା କି!"

ରସନା

କେତେ ନାରୁଜି ସତେ!

ଭାରତର ପର୍ବାଧିକ ବିକ୍ରି ହେଉଥିବା
ସବୁ ପ୍ରିଙ୍କ କନ୍ସେନ୍ଟ୍ରେଟ୍

ବିତାଦତ୍ତ : ପାଣୋଳା ଚଣ୍ଡିଆଡ଼, ଅସୀରଗଡ଼ା, ଅସୀରଗଡ଼ା-୭୫୧୦୦୧

କହୁମାମୁଁ ସମ୍ବାଦ-ବିଗଳା

ତୁଷାର ମାନବ ?

ଦୁର୍ଗମ ବରଫାବୃତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅତିକାୟ ତୁଷାରମାନବ-ମାନେ ବା 'ସ୍ନେଡ' ଅଛନ୍ତି—ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଏକଥା ଶୁଣାଯାଏ । ତେବେ ଆଜିଯାଏ ଏ ଦିଗରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ କିଛି ମିଳି ନାହିଁ । ଇଟାଲର ପବ୍‌ଡାବ୍ରେଡ୍‌ଗାରା ବିନୋଲ୍ଡ ମେସ୍‌ନାର୍, 'ସ୍ନେଡ'ରେ ବସ୍ତ୍ରାସ କରୁ ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଡିବ୍‌ବତରେ ସେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କୁ ମାସ ଦଶଗଜ ଦୂରରେ 'ସ୍ନେଡ'ଟିଏ ଦେଖିଲେ ।

ଭୟାବୃତ ଅଳଙ୍କାର ବିପଣୀ

ପ୍ରଥମ ଶ୍ରୀଜୀଉରେ ଇଟାଲର ସମୃଦ୍ଧ ଶାଳୀ ଓ ବିଳସପୂର୍ଣ୍ଣ ନଗରୀ ପୋମେ ବସୁଭିୟସ୍ ପବ୍‌ଡରୁ ଲୁହ-ଉଦ୍‌ଗୀରଣ ଫଳରେ ପୋଡ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଏବେ ସେ ନଗରୀର ଗୋଟିଏ ଅଳଙ୍କାର ଦୋକାନ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଛି । ଭୟତଳେ ପୋଡ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଦୁମ୍‌ଲ୍ ରହଣି !

ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ମହଲ ଡାକ୍ତର

୧୭୫ ମସିହାରେ ମାଦ୍ରାଜ ମେଡିକ୍ୟାଲ କଲେଜ୍‌ରେ ଜଣେ ଡରୁଣୀ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ ! (ରକ୍ଷଣଶୀଳମାନଙ୍କ ପ୍ରତିବାଦ ଯୋଗୁଁ ସେ ଲଣ୍ଡନ ମେଡିକ୍ୟାଲ କଲେଜ୍‌ରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଲେ ନାହିଁ ।) ବୁମ୍‌ବା ମେଡି ଶେର୍‌ଲ୍‌ଏଫ୍ ନାମ୍ନୀ ଏହି ଡରୁଣୀ ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଏଲେପାଥ୍‌କ୍ ଡିଗ୍ରୀପ୍ରାପ୍ତ ମହଲ ଡାକ୍ତର ବୋଲି ଏବେ ଜଣାଯାଇଛି ।

ମଣିଷୁରର ରାଜା ମୟୂରଧ୍ବଜ ଏକ ଚରଣ ଯଜ୍ଞ କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କରି ଯଜ୍ଞଶ୍ଵ ସ୍ତୁତଦେଲେ ।
ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ତାମ୍ରଧ୍ବଜ ଅଶ୍ଵ ସହ ଗଲେ ।

ତେଣେ ରାଜା ପୁଧୁଷ୍ଟିରଜ ଅଶ୍ଵ ବା ଛଡ଼ା ହୋଇଥାଏ ଓ ତା' ସହ ଥାନ୍ତି କୃଷ୍ଣ ଓ ଅର୍ଜୁନ । ଯଜ୍ଞଶ୍ଵକୁ ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ବାଧାଦେ, ତେବେ ତା' ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଅଶ୍ଵକୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ଥିଲା ନିୟମ ।

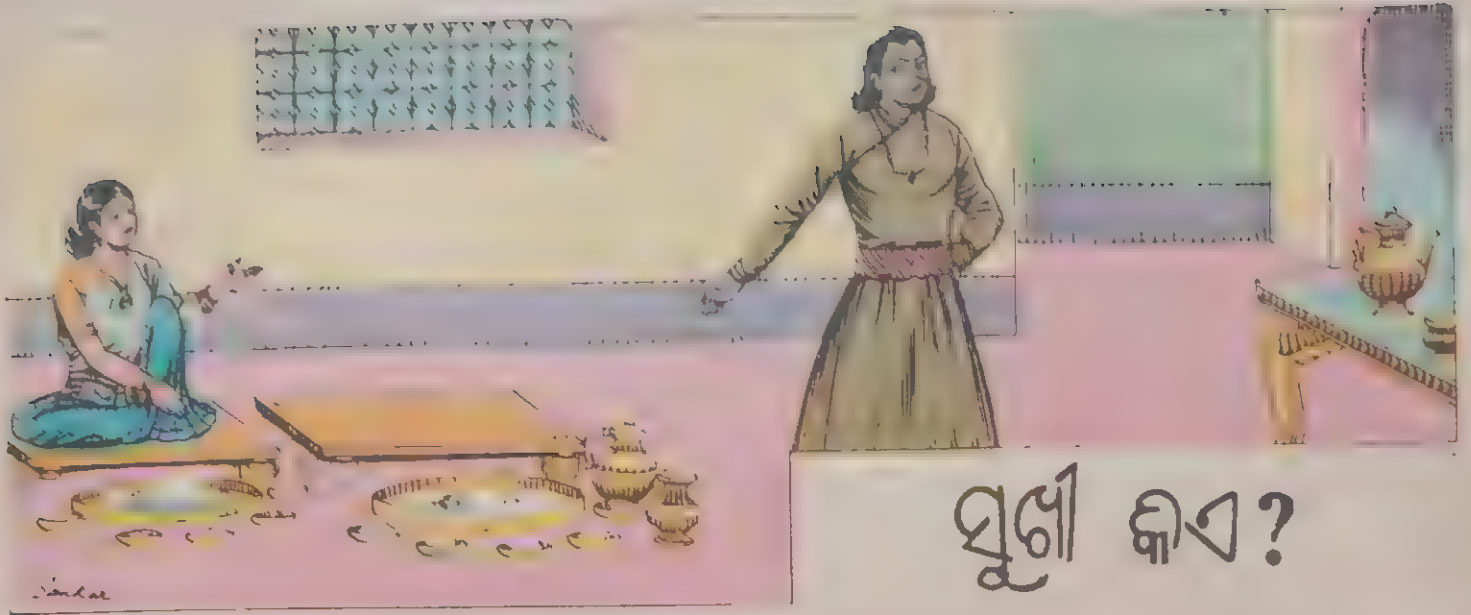
ତାମ୍ରଧ୍ବଜ କୌଳେକ୍ରମେ ପୁଧୁଷ୍ଟିରଜ ଅଶ୍ଵକୁ ଧରି ନେଇଗଲେ । କୃଷ୍ଣ ଓ ଅର୍ଜୁନ ବାହୁଣ ବେଶ ଧରି ରାଜା ମୟୂରଧ୍ବଜଙ୍କଠି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଛଦ୍ମବେଶୀ କୃଷ୍ଣ କହିଲେ, “ରାଜା, ବଶ ଭିତରେ ମୋ ପୁଅ ସିଂହ ହାରୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଛି । ସିଂହ କହୁଛି, ତମ ଅଙ୍ଗରୁ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ପାଇଲେ ସେ ମୋ ପୁଅକୁ ସ୍ତୁତଦେବ ।”

ରାଜା ମୟୂରଧ୍ବଜ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ଅଙ୍ଗରୁ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଣୀ ବାହାର ଆସି କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମୁଁ ମୋ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିଣୀ । ମୋତେ ନେଇଯାଅ । ରାଜାଙ୍କ ଅଙ୍ଗଛେଦ କରି ନାହିଁ ।” କୃଷ୍ଣ କହିଲେ, “ତମେ ତମ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ବାମ ଅଙ୍ଗ । ସିଂହ ଚାହେଁ ଦକ୍ଷିଣ ଅଙ୍ଗ ।” ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦକ୍ଷିଣ ଅଙ୍ଗ କାଟିବାକୁ କହିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ବାମ ଚକ୍ଷୁରେ ବନ୍ଦୁ ଏ ଲେତକ ଦେଖି କୃଷ୍ଣ କହିଲେ, “ରାଜା, ତମେ କାନ୍ଦୁଛ । ତମ ଦାନ ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିବା କପରି ?”

ରାଜା ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ମୋ ବାମ ଅଙ୍ଗ ତମ ସେବାରେ ଲାଗି ପାରୁନାହିଁ, ସେହୁ ଦୁଃଖରେ ବାମ ଚକ୍ଷୁ ଅଗ୍ରୁପାତ କରୁଛି !”

ରାଜାଙ୍କ ଏ ଉତ୍ତର ପରେ କୃଷ୍ଣ ଛଦ୍ମ ରୂପ ତ୍ୟାଗ କରି ରାଜାଙ୍କୁ ବୁଣାଇ ପକାଇଲେ । କୃଷ୍ଣ ଓ ଅର୍ଜୁନ ତାଙ୍କ ଅତ୍ୟୁତ ହୋଇ ରହିଲେ । ତାଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଶେଷ ହେବା ପରେ ରାଜା ମୟୂରଧ୍ବଜ ନିଜେ ପୁଧୁଷ୍ଟିରଜ ଅଶ୍ଵ ଧରି ପୁଧୁଷ୍ଟିରଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କଲେ ।

ସୁଖୀ କିଏ?

ଜଣେ ଥିଲେ ରଜା । ରଜାଙ୍କର ବା ଅସୁବ କ'ଣ? ସେ ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁ ଦୁକୁମ ଦେଉଥିଲେ, ତାହା ତାମିଲ୍ ହେଉଥିଲା । ଯେଉଁଦିନ ଯାହା ଖାଇବାକୁ ମନ କରୁଥିଲେ, ତାହା ଯୋଗାଇଦିଆ ହେଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର କଥା, ସେ ସୁଖୀ ହୋଇ ପାରୁ ନଥିଲେ । ଛେଟ ଛେଟ କଥାରେ ତାଙ୍କ ମନ ବିଚିତ୍ର ଯାଇଥିଲା । ସେ ମନ ମାରି ରହୁଥିଲେ, କାହା ସହ ଭଲ ଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁ ନଥିଲେ ।

ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଦିନେ ସେ ଶୀକାର କରିବାକୁ ବଣକୁ ଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଶୀକାର ପାଇଲେ ନାହିଁ । ସେ ଯୋଗୁଁ ଦିନସାରା ସେ କାହାସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ ନାହିଁ ।

ରାଣୀ କହିଲେ, “ସେଣେଲ, ଗଣ୍ଡବ ଶୀକାରୀ ଜଣେ ଶୀକାର ନ ପାଇଲେ ସିନା

ମନ ଖରାପ କରନ୍ତା ! ତମପାଇଁ ଶୀକାର ସଉକ ମାତ୍ର । ଶୀକାରରେ କେତେବେଳେ ଶୀକାରୀ ଜିତେ ତ କେତେବେଳେ ପଶୁ ତା' ହାତରୁ ଖସିଯାଇ ଜିତିଯାଏ । ସେଥିରେ ମନ ଖରାପ କରିବାର କ'ଣ ଅଛି ?”

“ହଇହେ, ତନି ତନିଥର କାଳ ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର କଲି । ଠିକ୍ ଡାର ଛଡ଼ିବା ବେଳକୁ ଶୀକାର ଖସି ପଳାଇଗଲା । ଆଉ ତମେ କହୁଛ କ'ଣ ନା ମନ ଖରାପ କରିବାର କ'ଣ ଅଛି ! ତମ ମୁଣ୍ଡ ଠିକ୍ ଅଛି ?” ରଜା ବିଚିତ୍ର ଯାଇ କହିଲେ ।

“ମହାରାଜା ! ସବୁ ଶୀକାରୀଙ୍କ ଜୀବନରେ ଏପରି ଦିନ ଆସେ ଯେଉଁଦିନ ସେମାନେ ମୋଟେ ଶୀକାର ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ !” ରାଣୀ କହିଲେ ।

“ସବୁ ଶୀକାରୀ ଓ ମୁଁ କ'ଣ ଏକା କଥା ହେଲ ? ମୁଁ ରଜାଟି !” ରଜା କହିଲେ ।

ସଜାକି ଚାଲି ମନ୍ତ୍ରୀ । ସେଲେ ସେ କହିଲେ,
“ମଣିମା, ବଣ ଭିତରେ ଜଣେ ସଜା ସା-
ଅଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କର ଥରକୁ ଥର ଏ
ମନଶରାପ-ବେମାରୀ ଯିଏ ହୁଏତ ଭଲ କରି
ପାରିବେ ।”

“ମନ୍ତ୍ରୀବର ! ମୁଁ ଯହା ଚାହୁଁଛି, ତାହା
ପାଉ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଥରକୁ ଥର ମୋ ମନ
ଶରାପ ନହେବ କିପରି ?” ରାଜା କହିଲେ ।

“ମହାରାଜ, ସେହପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ କହୁଛି
କି ଆପଣ ସେ ଯୋଗୀଙ୍କୁ ଭେଟନ୍ତୁ । ସେ
ହୁଏତ ଆପଣଙ୍କ ସବୁ ଅନ୍ଧାର ବା ସବୁ ଇଚ୍ଛା
ଏକାଥରେ ପୂରଣ କରିଦେବ !” ମନ୍ତ୍ରୀ
କହିଲେ ।

ରାଜା ଯାଇ ସାଧୁଙ୍କୁ ଭେଟିଲେ ଓ ସବୁ
କହିଲେ । ସାଧୁ କହିଲେ, “ଏଇ କଥା ?
ତମେ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ମୁଦି ଦିଅ ।”

ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗୁଳିରୁ
ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାସ ମୁଦି ବାହାର କଲେ ।

ସାଧୁ ହସି କହିଲେ, “ତମ ମୁଦିରେ
ଚଳିବ ନାହିଁ । ତମେ ଏମିତି ଜଣେ ଲୋକ-
ମୁଦି ଆଣ, ଯିଏ ସବୁବେଳେ ପ୍ରସନ୍ନ
ରହୁଥିବ ।”

ପ୍ରଥମେ ରାଜା ଭାବିଲେ ଏହା ଅତି
ସାଧାରଣ କଥା । ସହଜରେ ସେପରି ମୁଦିଟି
ସେ ଧାଇଁଯିବେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେତେ ପରିଚ୍ଛେଦ
ଲୋକଙ୍କ କଥା ମନେ ପକାଇଲେ, ସବୁବେଳେ

“ମହାରାଜ ! ପଶୁମଣି କ’ଣ ସାଧାରଣ
ଶିକାରୀ ଓ ରାଜାଙ୍କ ଭିତରେ ପ୍ରଭେଦ
ରୁହନ୍ତି ?” ରାଣୀ ହସି ହସି କହିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜାଙ୍କର ସେଥିରେ ଭାବାନୁର
ହେଲା ନାହିଁ ।

ରାଜା ଗୋଟାଏ ତରକାରୀରେ ଲୁଣ
କମ ହୋଇଛି ବୋଲି ରାଜା ରାଣୀଯାଇ ଉଠି
ପଡ଼ିଲେ । ରାଣୀ କହିଲେ, “ମହାରାଜ !
ଗୋଟାଏ ତରକାରୀରେ ସିନା ଲୁଣ କମ୍
ହୋଇଛି, ଆଉ ଏଗାର ତରକାରୀରେ ତ
ଠିକ୍ ଅଛି । ଆପଣ ନ ଖାଇବେ କିଆଁ ?”

କିନ୍ତୁ ରାଜାଙ୍କୁ ବା ବୁଝାଇବ କିଏ ? ହଁ,
ଜଣେ ଲୋକ ବୁଝାଇ ପାରୁଥିଲେ । ସେ

ଶୁଣି ରହୁଥିବା କୌଣସି ଲୋକର ମୁହଁ ମନେ ପକାଇପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ସେ ଛଦ୍ମବେଶ ପକାଇ ରାଜ୍ୟ ବୁଲି ବାହାରିଲେ । ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଜଣକ ବାବାଜୀରେ ବିଶ୍ରାମ କଲବେଳେ ରାଜା ଗୃହସ୍ଥୀଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଆପଣ କ’ଣ କରନ୍ତି ?” ଗୃହସ୍ଥୀ ଉତ୍ତର ଦେଲେ କି ସେ ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଷ ! ରାଜା କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ପଚାରିବେ, “ଆପଣ ତ ନିଜ ଭବିଷ୍ୟତ ବୁଝି ପାରୁଥିଲେ । ବିପଦ ଆପଦର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲେ ତାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥିବେ । ଆପଣଙ୍କର ତେଣୁ ଦୁଃଖର କାରଣ ନାହିଁ !”

“ବାବୁ, ଶଶା ପଡ଼ି କରି ମୋ ମୃତ୍ୟୁର ସାଲ ତାରିଖ ବିଷୟ ଯେଉଁଦିନ ଜାଣିଲି, ସେହିଦିନରୁ ଆଜି ମୋ ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ ।” ଜ୍ୟୋତିଷ କହିଲେ ।

ସେଠାରୁ କିଛି ଦୂର ଯିବା ପରେ ସେ ଜଣେ କବିଙ୍କୁ ଭେଟିଲେ । ରାଜା କବିଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ, କିନ୍ତୁ ରାଜା ଛଦ୍ମବେଶରେ ଥିବା ଯୋଗୁଁ କବି ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିପାରିଲେ ନାହିଁ । ରାଜା ପଚାରିଲେ, “କବିବର ! ଆପଣ କୌଣସି ସମାବେଶରେ କବିତା ପଢ଼ୁଥିବା ବେଳେ ମୁଁ ଶୁଣିଛି । ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା ଶୁଣିଲେ ମନେହୁଏ ଆପଣ ସବଦା ଆନନ୍ଦରେ ଥାନ୍ତି । ମୁଁ ଠିକ୍ କହୁଛି ତ ?”

“ନା । ମୁଁ ପ୍ରକୃତର ଫଳ ଫୁଲ, ମେଘ, ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ, ନଦୀ, ବର୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ଦେଖିଲେ ସେତକ ଆନନ୍ଦିତ ହୁଏ, ଲୋକଙ୍କ ଚିଠି, ଦୁଃଖ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ଇତ୍ୟାଦି ଦେଖିଲେ ସେତକ ଦୁଃଖିତ ହୁଏ ।” କବି କହିଲେ ।

ରାଜା ଆଜି କିଛି ନ କହି ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ ।

ଗୋଟିଏ ଗାଁ ଛକରେ ସେ ଦେଖିଲେ ଜଣେ ବିଦୁଷକ ଲୋକଙ୍କୁ ଚକଟେ ମଜା କଥା କହି ଓ ମଜା ଗୀତ ଶୁଣାଇ ହସାଇ ହସାଇ ବେଦମ୍ କରୁଛନ୍ତି । ରାଜା ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତା’ କଥା ଓ ଗୀତ ଶୁଣିଲେ । ସେ ମନେ କଲେ ତାଙ୍କ ଭ୍ରମଣ ସାର୍ଥକ ହୋଇଛି । ଏଥର ସେ

ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ସୁଖୀ ଲୋକର ସନ୍ତାନ ପାଇଛନ୍ତି । ଲୋକେ ବିଦୁଷକକୁ କିଛି କିଛି ପଇସା ଦେଇ ଚାଲିଯିବା ପରେ ରାଜା ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ତୁମକୁ ଦେଖି ଧନ୍ୟ ହେଲି । ତୁମ ଭଳି ଖୁସିବାସିଆ ଲୋକ ମୁଁ ଆଜିଯାଏ ଦେଖି ନଥିଲି । ତମ ପ୍ରତି ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ।”

ବିଦୁଷକର ଆଖିରେ ଲୁହ ଜଳେଇ ଆସିଲା । ସେ କହିଲା, “ଆପଣ ଭାବିଛନ୍ତି ମୁଁ ସୁଖୀ ? ଆପଣମାନଙ୍କୁ ହସାଇ ଦୁଇ ପଇସା ଆୟ କରି ମୋ କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷଣ କରେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଘରକୁ ଯିବା ମାତ୍ରେ ବେମାର ପଡ଼ିଥିବା ମୋ ବାପାଙ୍କ ସେବା କରିବାକୁ

ହେବ । ଘରେ କେତେ ସମସ୍ୟା, ସେଇଆ କ'ଣ କହିବ !”

ରାଜା କିଛି ନ କହି ବିଦୁଷକ ହାତରେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଅନ୍ୟମନସ୍ତା ଭାବରେ ଚାଲୁ ଚାଲୁ କେତେବେଳେ ସେ ଗୋଟାଏ ବଣରେ ପଶିଯାଇଥିଲେ । ହଠାତ୍ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଜ୍ଞାନୀ ଲାଗିବାରୁ ସେ ଗୋଟାଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଶେକ ଲାଗିଲାଣି । ହଠାତ୍ ଜଣେ ଲୋକ ହସି ହସି ଆସି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ପଚାରିଲା, “ଆପଣ ନିଶ୍ଚୟ ବାଟ ଦୁଃଖ ବଣ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଛନ୍ତି !”

ରାଜା ହଁ ଭରିଲେ । ଲୋକଟି ତାଙ୍କୁ ନିଜ କୁଡ଼ିଆକୁ ନେଇଗଲା । ରାଜା ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଝରଣାରେ ସ୍ନାନ କଲେ । ଲୋକଟି ତାଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା । ସେ ସାଧାରଣ ଖାଦ୍ୟ ରାଜାଙ୍କୁ ଏତେ ସୁଆଦିଆ ଲାଗିଲା ଯେ ରାଜାଙ୍କ ଧାରଣା ହେଲା ଜୀବନରେ ସେ ସେତେ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ନଥିଲେ ।

ରାଜାଙ୍କର ମନେ ହେଲା, ଲୋକଟିର ମନରେ କୌଣସି ଦୁଃଖ ବା ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ । ସେ ପଚାରିଲେ, “ତମେ ବେଶ୍ ଖୁସିରେ ଅଛ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ !”

“ହଁ, ଆଜ୍ଞା । ଇଶ୍ୱରଙ୍କ କୃପାରୁ ମୋର କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ଗଛ କାଟି, ଲୋକେ

ଆସି ପଇସା ଦେଇ ଏଇଠାରୁ କାଠ
ନେଇଯା'ନ୍ତି ।” ଲେକଟି କହିଲା ।

“ଏକୁଟିଆ ରହବାକୁ ତମକୁ ଖରପ ଲଗେ
ନାହିଁ ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ଏକୁଟିଆ କାହିଁକି ? ଏଠି ମୋର ବହୁତ
ସାଥୀ ଅଛନ୍ତି । ଦେଖନ୍ତୁ ସେ ମୟୂରକୁ ।
ସେପଟେ ଅନାନ୍ତ ସେ ଠେକୁଆ ଆଡ଼େ ।
ଏମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବେଳ ଭଲରେ କଟିଯାଏ ।
ବଣ ମୋର ଅତି ପ୍ରିୟ ସ୍ଥାନ । ମୁଁ ବେଶ୍
ଭଲରେ ଅଛି ।” ଲେକଟି କହିଲା ।

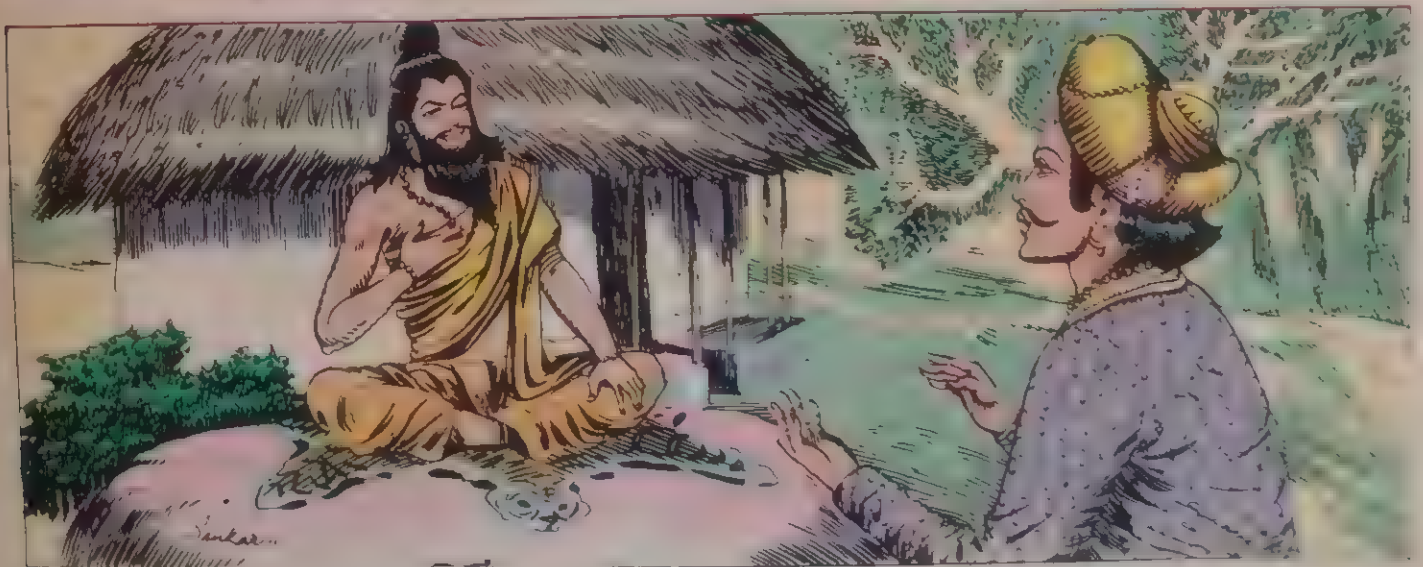
ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ, “ମୋର
ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିବ ? ମୋତେ
ଗୋଟିଏ ମୁଦି ଦିଅ । ବଦଳରେ ଯାହା
ଚାହାଁ, ତାହା ଦେବ ।”

ଲେକଟି ହସିଲା ଓ କହିଲା, “ବାବୁ !
ମୋର ଯଦି ମୁଦି ଥା'ନ୍ତା, ତେବେ ବଦଳରେ
କିଛି ନ ନେଇ ତାହା ଦେଇଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
ଜୀବନରେ ମୁଁ କେବେ ମୁଦି ପିନ୍ଧି ନାହିଁ ।”

ରାଜା ନୀରବରେ ସେଠାରେ କିଛି ସମୟ
ଅତିବାହିତ କରି ରାଜ-ପ୍ରାସାଦକୁ ଲେଉଟି
ଗଲେ । ପରଦିନ ସେ ସାଧୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ
କହିଲେ, “ବାବା ! ମୁଁ ଶେଷକୁ ଜଣେ
ସୁଖୀ ଲୋକର ସନ୍ତାନ ପାଇଲି ଯେ, କିନ୍ତୁ
ତା' ପାଖରେ ମୁଦି ନାହିଁ !”

ସାଧୁ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଏଥର
ବୁଝୁଛ ତ ? ତମର ଏତେ ମୁଦି ଥାଇ ତମେ
ସୁଖୀ ନୁହଁ । ସେ ଲୋକର ଗୋଟିଏ ମୁଦି
ନଥାଇ ବି ସେ ସୁଖୀ । ଅର୍ଥାତ୍ ସୁଖ ସହିତ
ବାହାର ଥିବା ନଥିବାର ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ।
ମଣିଷର ବାସ୍ତବିକ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ
ଜନିଷ ଖୁବ୍ ବେଶି ନୁହେଁ । ସେ ଅକାରଣରେ
ସବଦା ଅଧିକା ଚାହୁଁଥାଏ । ଯାହାର ଗୁଡ଼ାଏ
ଜନିଷ ପାଇଁ ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷା ନାହିଁ, ତା'ର
ଦୁଃଖ ବି ନାହିଁ ।”

ରାଜା ବୁଝିଲେ । ତାଙ୍କ ଭିତରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ଦେଖା ଦେଲା ।

ଅସାଧୁ ମନୁଷ୍ୟ

ଦ୍ଵିତୀୟ ଯୁଦ୍ଧର ବଡ଼ା ବିନିମୟର ମଧ୍ୟରେ
ଚଳୁ ନାମକ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ ଥିଲେ ।
ସେ ଥିଲେ ଯେପରି ଜ୍ଞାନୀ, ସେହିପରି
ବିବେକବାନ୍ । ବଡ଼ା ତାଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଶ୍ରଦ୍ଧା
କରୁଥିଲେ ।

ଚଳୁ ବେଶି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁ ନଥିଲେ,
କିନ୍ତୁ ଯାହା ଯେତେ କହୁଥିଲେ, ତାହା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁପ୍ତଚକ୍ର କହୁଥିଲେ ।

ବଡ଼ା ଚଳୁଙ୍କ ସାଥରେ ଗପଟପ ହେବାକୁ
କାନ୍ଦି ଯିବା ପାଉଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଅମାତ୍ୟମାନେ
ବଡ଼ାଙ୍କୁ କୋର୍ଟରେ ଡେଇଁବାକୁ ଲଜ୍ଜାକରି ବି
ସେ ସୁଯୋଗ ପାଉନଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଚଳୁଙ୍କୁ
ବଡ଼ା ନିଜେ ଡାକି ପଠାଉଥାନ୍ତି । ଅନେକ
ସମୟରେ ବଡ଼ାଙ୍କ ପରିବାରର ଯାଇ ଚଳୁଙ୍କୁ
ତାଙ୍କ ଘରେ ନିପାଇ ଫେରି ଆସେ । କାରଣ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହିଁ ପାଉଥିଲେ ଚଳୁ ଯାଇ

ମଘରରେ ଏକାକୀ ବସି ରହନ୍ତି, ନହେଲେ
କୌଣସି ସାଧୁମୁନିଙ୍କୁ ଭେଟନ୍ତି, ନହେଲେ
କୌଣସି ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କ ମରେ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି ।

ଚଳୁଙ୍କ ପ୍ରତି ବଡ଼ାଙ୍କ ଅନୁରାଗ ଦେଖି
ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅମାତ୍ୟ ଚଳୁଙ୍କୁ ଭିକାରୀ
ଜଣା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସେମାନେ
କୌଣସି ମତେ ଚଳୁଙ୍କ ପ୍ରତି ବଡ଼ାଙ୍କ
ମନରେ ଲୁଚି ରହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ସୁଯୋଗ ପାଉ ନଥାନ୍ତି ।

ରାଜମତା ବହୁଦିନ ଧରି ଅସୁସ୍ଥ ଥିଲେ ।
ଦିନେ ତାଙ୍କର ପରଲୋକ ହୋଇଗଲା । ସବୁ
ଅମାତ୍ୟ ଆସି ବଡ଼ାଙ୍କ ଆଗରେ ଅବସ୍ଥା ଲବ୍ଧ
ହୋଇଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଳନା ଦେଲେ ।

କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ବଡ଼ାଙ୍କୁ ଚିତ୍କାର କରିବା
କାନ୍ଦିଲେ । ରାଜମାତାଙ୍କ ବୟସ ବହୁତ
ହେଇଥିଲା ଓ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଅସ୍ଥାୟୀ

ନିଶ୍ଚୟ । ତାହା ପରେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କୁ ଏବେ ଶ୍ରଦ୍ଧା "କରିବାର ପ୍ରମାଣ ପାଇ ରଜା ଶୁଣି ହେଲେ ।

ରଜା ଏଣେତେଣେ ଅନାଇ ଚଳିଯିବା ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଚଳିଯିବା ଦେଖା ମିଳୁ ନଥାଏ । ରଜା ଟିକିଏ ଆସ୍ଥାୟୀ ହେଲେ ନିଶ୍ଚୟ । ଇସ୍ତୁକ ଅମାତ୍ୟମାନେ ରଜା କାହାକୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ସେକଥା ବୁଝିଗଲେ ।

ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ ଆଉ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟଙ୍କୁ କହିଲେ, "ଚଳିଯିବା ବିବେକ ଦେଖୁଛ ? ରଜା ତାଙ୍କୁ କେତେ ଆଦର କରନ୍ତି, କେତେ ସମ୍ମାନ ଦିଅନ୍ତି । ଆଜି କିନ୍ତୁ ରଜାଙ୍କ ଦାଉଣ ଦୁଃଖବେଳେ ତାଙ୍କ ଦେଖା ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ସୁଖର ସାଥୀ, ଦୁଃଖର ସାଥୀ ବେଶି କେହି ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।"

ଦ୍ଵିତୀୟ ଅମାତ୍ୟ କହିଲେ, "ଚଳିଯିବା ସିନା ତମେ ଚିହ୍ନ ନାହିଁ, ମୁଁ ଭଲ ଭାବରେ ଚିହ୍ନ । ସେ ଉପରକୁ ଗମ୍ଭୀର ଓ ବିବେକ ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ପ୍ରକୃତରେ ସେ ସ୍ଵାର୍ଥପର । ଯେଉଁଠି ମଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ମଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ସେ ଗୋପନରେ ସେହିଠାରେ ଯାଇ ଯୁକ୍ତି । ଆଜି ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ମୁକ୍ତିକ ବିଦ୍ରୋହକ ହିଅ ବାହାଘର । ସେ ଯାଇ ମୋଁ ବସିଛନ୍ତି । ମୁଁ ନିଜେ ଦେଖି ଆସିଲି !"

ଏ କଥାବାଣୀ ରଜାଙ୍କ କାନରେ ପଡ଼ିଲା । ତାଙ୍କ ରକ୍ତ ଗରମ ହୋଇଗଲା । ବାସ୍ତବିକ,

ସତ କଥା ତ ! ତାଙ୍କର ଏ ଦୁଃଖବେଳେ ଚଳିଯିବା ଦେଖା ନାହିଁ କିପରି ? ସେ ବହୁଦୂର ହିଅ ବାହାଘରରେ ମଜା ମାରିଛନ୍ତି କିପରି ?"

ସେ ଦୁଇ ଅମାତ୍ୟ ଯେ ଚଳିଯିବା ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ରଜାଙ୍କୁ ଶୁଣାଇ ଶୁଣାଇ ଏକଥା କହୁଥିଲେ, ରଜା ଏହା ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ପ୍ରହରୀମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ, "ଚଳିଯିବା ଯେଉଁଠି ଥାଆନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି, ତାଙ୍କୁ ଧରିନେଇ କାରୁଛୁ କର !"

ଚଳିଯିବା ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ଘରୁ ବାହାରି ଆସୁଥିବା ବେଳେ ପ୍ରହରୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ରଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ଶୁଣାଇଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କଲେ । ଲୋକେ ଆସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ଅନାଇଥାନ୍ତି । ପଣ୍ଡିତଙ୍କ

ବିଦ୍ରୋହ

[୧୦]

[ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଓ ଉଦ୍ରାସ ନିଜ ନିଜ ଅନୁଚରମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ କଟିକସ୍ଥର ଦୁର୍ଗ ଅବରୋଧ କଲେ ଓ ରାଜା ବାରସିଂହଙ୍କୁ ବନ୍ଦନମୁକ୍ତ କଲେ । ବାରସିଂହ ତାଙ୍କ କନ୍ୟା କାନ୍ତମତୀଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ରାଜଦ୍ରୋହୀ ନାଗବର୍ମା କାହିଁ ?” ଚନ୍ଦ୍ରସେନ କହିଲେ କି ତୁ ବନ୍ଦ କରବା ନିମନ୍ତେ ସେ ନିଜ ସେନାପତିଙ୍କୁ ପଠାଇଛନ୍ତି । ତା’ପରେ...

ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ମହାରାଜା ବାରସିଂହ ଜାଣିଥିଲେ ପ୍ରଥମରୁହିଁ ମୁଁ ତମ ସହାୟତା ଆଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେ ଧରେ ଉଦ୍ରାସ କାମନା କରି ଦୁଇ ପଠାଇଥାନ୍ତି ।” ଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରି ତା’ପରେ ସେ “ହଁ, ମହାରାଜା । ଉଦ୍ରାସ ମୋ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଚନ୍ଦ୍ରସେନ, ରାଜସ କାମ କରୁଛି । ତେବେ ଧରେ ଧରେ ସେ ଉଦ୍ରାସ ସହ ତୁମ ସମ୍ପର୍କ ଏତେ ନିବିଡ଼ି ବୋଲି ଏପରି ଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରେ ଯେତେ ଯଦି ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି । ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ଖୁବ୍ ସେ ମୋ ପ୍ରଭୁ !” ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ହସି ହସି ସମତାଶାଳୀ ବୋଲି ବୁଝୁଛି । ଆଗରୁ ଏକଥା କହିଲେ ।

“କଳ୍ପମାୟା”

ଉତ୍ତାସ ପୁଣି କ'ଣ ବୁଝିଲ କେଜାଣି,
ସ୍ବର୍ଗର ଦୂରକୁ ଯିବାକୁ କହୁଥିଲେ କହୁଥିଲେ । “ମହାରଜ !
ମୁଁ ତ ତୋହା ଶୁଣୁଥିଲି ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟ
କେତେକ ଚନ୍ଦ୍ରମାନେ ବିଷ ଚୋରା ପୁଣି ସହ
ନିଜ ଦୁର୍ଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିବେ !”

ଉତ୍ତାସର ଏ ଅପ୍ରାସାଙ୍ଗିକ ଉତ୍ତର ଶୁଣି
କାନ୍ତମନ୍ତ୍ରଙ୍କ ମୁହଁ ଲଜ୍ଜାରେ ଲାଲ ପଡ଼ିଗଲା ।
କେବେ ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଉ କେହି କିଛି
କହିବା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଜଣ ସୈନିକ ଧାଇଁଯାଇ
ହୋଇ ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼ ଆସି ଦରଦରକୁ ଓ
ଚନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କୁ ଅଧିବାଦନ ଜଣାଇ କହିଲେ,
“ରାଜଦ୍ରୋହୀ ନାଗବର୍ମା ବରଷ ସୈନ୍ୟବାହନ
ଧରି ଆମ ଦୁର୍ଗ ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ ଆସୁଛି !”

ଦରଦର ଏବଂ ଶୁଣି ଚନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କ
ଚନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ବିସ୍ମୟ ସ୍ବଚ୍ଛ ଉଠିଲା ।
କାଳ ମନ ସନ୍ଦେହକୁ ଫେଲ ଉଠିଲା ।
ନାଗବର୍ମା କ'ଣ କେବେ ଧରଣଟିକିରେ
ବଜୟଲାଭ କରି ଏଠାକୁ ଆସୁଛି ?

ଚନ୍ଦ୍ରମାନ ଉତ୍ତାସ ଆଡ଼କୁ ବୁଲିଯିବ
କହିଲେ, “ଉତ୍ତାସ ! ଯଦି ନାଗବର୍ମା ଧରଣ-
ଟିକି ଉପରେ ଜୟଲାଭ କରି ଏଠାକୁ ଆସୁଥିବ,
କେବେ ତା'ର ବହୁତ ଦମ୍ଭ ବଢ଼ିବ ସତେ
ସତେ ସୈନ୍ୟବାହନ ବି ବଢ଼ିଥିବ । ଯଦି
ସେଠାରେ ପରାଜୟ ଲାଭ ଏଠାକୁ ପଳାଇ
ଆସୁଥିବ, କେବେ ଆମ କାମ ସଫଳ ହେବ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମକୁ ଦୁର୍ଗରକ୍ଷାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରିବାକୁ ହେବ । ତମେ ଦୁର୍ଗର ପ୍ରବଳ
ପାଖରେ ଛୁଅ । ଗୁରୁଜ ଉପରେ କେତେକ
ଭାରଦାଜ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆଜ୍ଞା,
ଅମରପାଳ କାହିଁ ?”

“ସେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଆତ୍ମା
କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଜେ ଯିବେ ଆଡ଼କୁ ଯିବେ ।”
ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ସୈନିକ କହିଲେ ।

“ଉତ୍ତାସ ! ତମେ ତମ ଅନୁଚେତମାନଙ୍କ
ସହ ଦୁର୍ଗ ଦ୍ବାର...” ଚନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କ ବାକ୍ୟ
ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତାସ ହସି ଉଠି
କହିଲା, “ମହାରଜ ! ଦୁର୍ଗ ଦ୍ବାର କ'ଣ
ଆଉ ଗୋଟିଏ ଯୋଡ଼ିଏ ହୋଇ ରହିଛି ?
ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ ପଶିବା ନିମନ୍ତେ ଆମ

ଆଜିକାଲି ଯେତେ ଭଲ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀ ଥିଲେ ସେମାନେ
ସ୍ତ୍ରୀ କେବେ ଦୂର ସ୍ଥଳେ ଯିବେ ।”

ରବିସେନ ଉଦାତ୍ତ ଏ କଥା ଶୁଣି ଉଦ୍ବିଗ୍ନ
ହୋଇଗଲେ । ସେ କହିଲେ, “ବାପୁଜି,
ମୁଁ ଏ ସମସ୍ୟା ଭୁଲିଯାଇଥିଲି । ହଠାତ୍
ଧରଣୀର ଦଶଲକ ଲୋକଙ୍କ ନାଗବଳୀ ଏଠାରେ
ଆସି ପହଞ୍ଚିବ, ଏକଥା ତ ମୁଁ ଜାଣିନା
କରି ନଥିଲି ।”

ସେତକବେଳେ ଅମରପାଳ ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼
ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ଓ କହିଲା,
“ମହାରଜ! ନାଗବଳୀ ଧରଣୀର ଉପରେ
ବିଜୟ ଲାଭ କରି ଆସୁଥିବା କଥା ଆପଣ
ଯାହା ଶୁଣିଛନ୍ତି, ତାହା ଭୁଲି । ସେ ପରାଜିତ
ହୋଇ ପଳାଇ ଆସୁଛି । ତା’ ହୃଦୟ କୌଣସି
ବଡ଼ ଧରଣର ସୈନ୍ୟଦଳ ନାହିଁ । ଆସଲ
କଥା ହେଲା, ତା’ ପଛରେ ଯେଉଁ ସୈନ୍ୟ-
ବାହିନୀ ଦେଖାଯାଉଛି, ତାହା ତାକୁ ଗୋଡ଼ ଓ
ଗୋଡ଼ାଇ ଆସୁଥିବା ଆପଣଙ୍କ ପିତା ବଳା
ଚାରିକେଶ୍ବରଙ୍କର କଥା ଆପଣ ପଢ଼ାଇଥିବା
ସୈନ୍ୟଦଳ ।”

ଅମରପାଳଠାରୁ ଏ ସମ୍ବାଦ ପାଇ ଉଦାତ୍ତ
ଆନନ୍ଦରେ ନାଚିଗଲା । ରବିସେନଙ୍କ ଆନନ୍ଦ
ତ ତ କହିଲେ ନ ସରେ । ସେ ଉତ୍ସାହରେ
ଅମରପାଳଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଅମରପାଳ, ତମେ
ଆମର ସବୁ ସୈନିକଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରି ତାଙ୍କୁ
ପ୍ରପେଷା କର । ସେ ରାଜଦ୍ରୋହୀକୁ ଉପରୁକ

ଦଣ୍ଡ ଦେଇ ଆମକୁ ଏ ଅଶାନ୍ତର ଶେଷ
କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

“ନାଗବଳୀକୁ ତା’ ନିଜ ସୈନ୍ୟଦଳ
ସହ ଦୁର୍ଗ ଭିତରକୁ ଆସିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କର
ଦିଆଯାଉ । ଥରେ ତା ଦୁର୍ଗ ଭିତରକୁ
ଆସିଗଲେ ତା’ପରେ ଶେଷିକ ତାକୁ ଜଳ
କରିବା ଆମପାଇଁ ସହଜ ହେବ ।” ରବିସେନ
କହିଲା ।

ଅମରପାଳ ହାତ ଚାଲି ଦେଇ କହିଲା,
“ମହାରଜ! ଏହା ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ସମ୍ବାଦ ।
ନାଗବଳୀ ତା’ ପଛରେ ଯୋଗୁଥିବା ଆମ
ସୈନ୍ୟଦଳ କେଳୁସୁ ଦେବୀ ଶାନ୍ତରାୟ ଯୋଡ଼ି
ପଳାଇ ଆସୁଛି । ସେ ଶାନ୍ତରାୟ ଏ ଦୁର୍ଗ

“ମହାରାଜ, ସେତେବେଳକୁ କ’ଣ ହେବ, ଆଜିକାଲି ମୋ ଦୁଇବାଜା ଭର ପମ୍ପା ଚାଷି ଲୁହ ଝରିବ । ଆଜିକା ମୋ ରାଜ୍ୟର ଲୋକ କଥା ଏଯାଏ ଭଲ ଭାବରେ ଠିକ୍‌ଭଲ ପାରି ନାହାନ୍ତି । ନାଗବର୍ମାକୁ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ପାଇ ତାକୁ ଲୁହ ଦେବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ଯେମିତି ହେଲେ ବି ଆମେ ତାକୁ ଶେଷ କରିବୁ । ନହେଲେ ଏ ମୂଲକରେ ଆମେ ଶାନ୍ତରେ ଯିବା ବି ରହିପାରିବୁ ନାହିଁ ।” ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଉତ୍ତର କହିଲେ ।

“ଉତ୍ତର ! ତମେ ଠିକ୍ କହିଛ ।” ରାଜା ଦୀର୍ଘସମୟ ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ଆଡ଼େ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଭାବରେ ଅନାଇ ଏହା କହିଲେ । ତା’ପରେ ଗୁପ୍ତପଥେ ଘେରି ଠିଆ ହୋଇଥିବା ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅନାଇ କହିଲେ, “ବର୍ତ୍ତମାନ ତମ ଶତ୍ରୁ-ପରାସାର ବେଳ । ନାଗବର୍ମା ସହ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର ଅନ୍ତମ ମୁକାବଲ ହେବ । ଶାନ୍ତି ଆମ ରାଜ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟତ ନୁହେଁ, ଆଶାପାଶର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ରାଜ୍ୟର ଶାନ୍ତି ଦୃଢ଼ୀକରଣ ଏହି ଯୁଦ୍ଧର ଫଳ କ’ଣ ହେବ ତାହାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଶୁଣ । ଯିଏ ଦ୍ରୋହୀ ନାଗବର୍ମାକୁ ବନ୍ଦୀ ବନାଇ ଜୀବନ୍ତ ମୋ ଆଗକୁ ଆଣି ପାରିବ, ତାକୁ ମୁଁ ମୋ ରାଜ୍ୟର ଏକ ଅଂଶ ଦେବି । ଯିଏ ତା’ ମୃତ୍ୟୁ ଆଣି ଦେଖାଇବ, ତାକୁ ଦେବି ଦଶ ସହସ୍ର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମୁଦ୍ରା ।”

ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଏ ତା’ ପକ୍ଷର ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଅଧିକରେ ରହିଛି । ଏ ଦୁର୍ଗ ଆମ ହାତରେ ପଡ଼ିଲାଣି ଜାଣିଲେ ସେ ଭିତରେ ନ ପଶି ଆଉ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇବ ।”

“ଠିକ୍ କଥା । ଏହା ବେଶ୍ ଭଲ ଉପାୟ ।” ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଏହା କହି ଅଳ୍ପ ସମୟ ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ରହିଲେ ଓ ତା’ପରେ ଉତ୍ତର ଆଡ଼େ ଅନାଇ କହିଲେ, “ଆମେ ଥରେ ନାଗବର୍ମାକୁ ଦୁର୍ଗ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିବାକୁ ଛଡ଼ିଦେଲେ ତା’ପରେ ଦୁର୍ଗ ଅନ୍ତର୍ଗତ ରାଜପ୍ରାସାଦ ଭିତରକୁ ପଶିଆସି ତା’ ସୈନ୍ୟମାନେ ଅନ୍ତର୍ଧ୍ୟ ନ କରିବେ ବୋଲି କିଏ କହିବ ?”

“ରାଜ୍ୟର ଆମ ଦେଇ ଦେବେ!” ରାଜ-
 ଦୁର୍ରାଜ କହୁଥିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ନାଗବର୍ମା ପହଞ୍ଚିଲେ ।
 “ହଁ! ନାଗବର୍ମା ମୋତେ କେତେ କଷ୍ଟ
 ଦେଲଣି, ସେକଥା ତୋତେ ସହଜରେ ବୁଝାଇ
 ପାରିବି ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ଯାକ ତା’ ପାଇଁ
 ଦେତେ ଅଶାନ୍ତ ହେଲଣି, ସେକଥା ଛାଡ଼ ।
 ମୋ ଭଳି ଜଣେ ରାଜାକୁ ମୋ ନିଜ ପ୍ରାସାଦ
 ଭିତରେ ବନ୍ଦୀ କରି ପକାଇ ରଖିବ, ତାହାଠାରୁ
 ବଳି ଅପମାନ ମୋ ପାଇଁ କ’ଣ ହୋଇପାରେ ?
 ଏ ଅପମାନର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ମୋ ଧର୍ମ ।
 ଯଦି ସେ ଦିଗରେ କେହି ମୋତେ ପ୍ରକୃତ
 ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରେ, ତେବେ ଖଲି ରାଜ୍ୟର
 ଏକ ଅଂଶ କାହିଁକି, ଆହୁର ଅଧିକା କିଛି
 ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।” ବୀରସିଂହ
 କହିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରସେନ କହିଲେ, “ଆମକୁ ବହୁତ
 ସତର୍କ ଭାବରେ କାମ କରିବାକୁ ହେବ ।
 ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ ଆମେ ଅଛୁଁ, ଏକଥା ନାଗବର୍ମା
 କୌଣସି ମତେ ଜାଣି ପାରିଲେ କଥା ସରିଲା ।
 ସେ ଦୁର୍ଗରେ ନିଃସନ୍ଦେହ ମନରେ ପ୍ରବେଶ
 କରିବା ମାତ୍ରେ ହଠାତ୍ ତା’ ଉପରେ ଚଢ଼ଞ୍ଜ
 କରିବାକୁ ହେବ । ସେ ଜୀବିତ ଧର
 ପଡ଼ିବ କି ମରିବ, ସେକଥା ସେତେବେଳକୁ
 ଦେଖାଯିବ ।”

“ମହାରାଜ, ଚିନ୍ତା ନାହିଁ । ମୁଁ ଓ
 ଅମରପାଳ ଯାହା କରିବାର କରିବୁଁ । ଆପଣ,

ମହାରାଜା ଏବଂ ରାଜକୁମାର ମଫଲ ଭିତରେ
 ଛପି ରହି ଆମ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ କୌଶଳ
 ଦେଖନ୍ତୁ ।” ଉତ୍ତାପ କହିଲା ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
 ତା’ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ଡାକ ଦେଲା ।

ଅମରପାଳ ଓ ଉତ୍ତାପର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ
 ସୈନିକ ଓ ରାକ୍ଷସମାନେ ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ
 କୋଠସମାନଙ୍କରେ ତଥା ଦୁର୍ଗ ବାହାରେ
 ଗଛ ସବୁ ଉପରେ ଲୁଚି ରହିଲେ । ନାଗବର୍ମା
 ଦୁର୍ଗ ଆଗରେ ଥିବା ବଣ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ
 କଲା । ଘୋଡ଼ା ଉପରୁ ଦୁର୍ଗ ଶୀଖରକୁ
 ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରି ସେ କହିଲା, “କରବାର !
 ମନେ ହୁଏ, ଶତ୍ରୁ ଆସି ଏ ଦୁର୍ଗ ଆକ୍ରମଣ
 କରି ପୁଣି ପଳାଇ ଯାଇଛି !”

ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସେମାନେ ଦୁର୍ଗ
ଦ୍ଵାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଗୋଟିଏ ମାଲିକ
ଅଟକାଇ ନାଗବର୍ମା ଓ କରବାର ଧାଡ଼କ
ଭିତରେ ଦେଇ ଧରେ ଧରେ ଅଗ୍ରସର
ହେଲେ । ଦୁର୍ଗ ଭିତରଟା ମରୁଭୂମି ଭଳି
ଲୁହା । ଶୁଖିଲା ପଥଟିଏ ପଡ଼ିବାର ଶବ୍ଦ
ମଧ୍ୟ ଶୁଣି ହେବ—ଏପରି ନୀରବତା
ବରଜୁଥାଏ ।

“କରବାର ! ଆମେ ଶତ୍ରୁପକ୍ଷର ଯନ୍ତ୍ରା
ଭିତରକୁ ପଶି ଯାଉନାହୁଁ ତ ?” ନାଗବର୍ମା
ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକଟ କରି କହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ! ଆମ ପାଇଁ ଯନ୍ତ୍ରା ବସାଇବାରେ
କାହାରି କି ଆହତ ଥିବ ? ଦୁର୍ଗ ଲୁଟିନ କରି
ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ ସବୁ ନେଇ ଯାଇଥିବେ । ହୁଏତ
ବାରସିଂହଙ୍କୁ ବି ମରୁଲାଇ ଦେଇଥିବେ !”
କରବାର କହିଲା ।

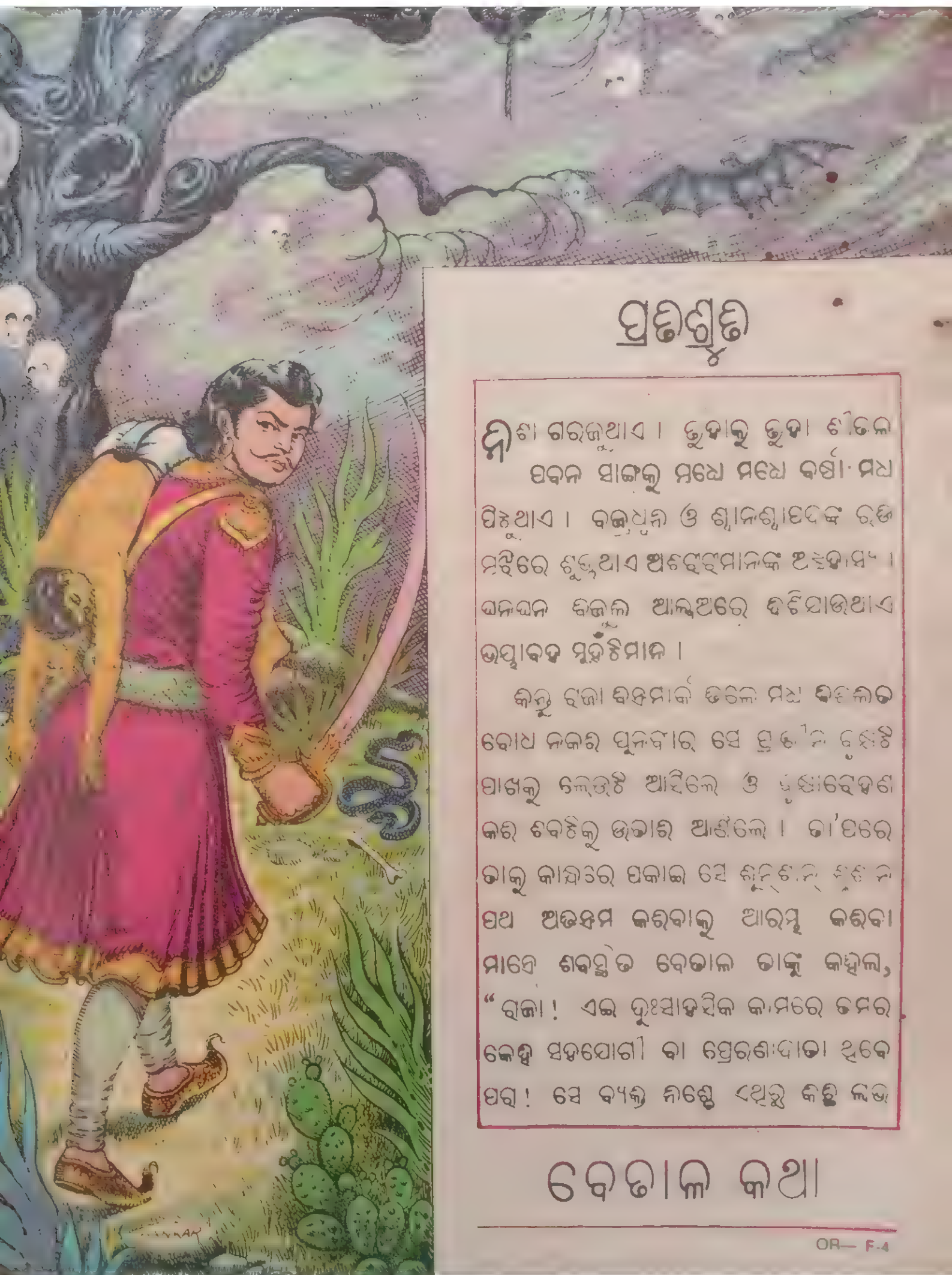
“କିନ୍ତୁ ଆମ ସୈନିକମାନେ ଯଦି
ମରିଛନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ମୃତଦେହ

କାହିଁ ? ଧାସ ଉଦ୍ଘାଷ ଆସି ଏଠି ପହଞ୍ଚି
ନାହିଁ ତ ?” ନାଗବର୍ମା କହିଲା ।

ଉଦ୍ଘାଷ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ କରବାର
ଓ ତା’ ଅନୁଚରମାନଙ୍କ ମୁହଁ ଶେତା
ପଡ଼ିଗଲା । ସେମାନେ ଯେ ରାକ୍ଷସଙ୍କୁ ଭୟ
କରୁଥିଲେ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ସେ
ଟିକିଏ ଇତସ୍ତତଃ କରି କହିଲା, “ଆମକୁ
ପଛରୁ ଆସୁଥିବା ସୈନ୍ୟଦଳଠାରୁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା
କରିବାକୁ ହେବ । ଏଠାରେ ଅଧିକ ସମୟ
ବାହାରେ ରହିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଦୁର୍ଗ
ଭିତରକୁ ଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେବେ ଦୁର୍ଗ
ଭିତରେ ଯଦି ଶତ୍ରୁ ଲୁଟି ରହିଥିବ, ତେବେ
ବି ବିପଦ । ଆମ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ
ଉପାୟ । ଆମ ଅନୁଚରମାନେ ପ୍ରଥମେ
ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ ସବୁଆଡ଼େ ତଳ ତଳ କରି
ଦେଖନ୍ତୁ । ଯଦି ଶତ୍ରୁପକ୍ଷର କେହି ନଥିବେ,
ତେବେ ଆମେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ।”

(ନିମ୍ନଃ)

ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି

ନିଶା ଗରଜୁଥାଏ । ଭୂହାକୁ ଭୂହା ଶୀତଳ
ପବନ ସାଜକୁ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ବର୍ଷା ମଧ୍ୟ
ପିନ୍ଧୁଥାଏ । ବଜ୍ରଧ୍ବଜ ଓ ଶ୍ଵାନଶ୍ଵାପଦଙ୍କ ରଞ୍ଜିତ
ମଝିରେ ଶୁଭ୍ରଥାଏ ଅବହେମାନଙ୍କ ଅବହେମାନ ।
ଘନଘନ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ
ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରଜା ବିହମାଙ୍କ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଜୁଳିର
ବୋଧ ନକରି ପୁନଃବାର ସେ ପ୍ରାଣେ ବୁଝି
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ଦୁଃଖାବେଦନ
କରି ବେଟକୁ ଉଠାଇ ଆଣିଲେ । ତା'ପରେ
ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସେ ଶୁଭ୍ରାନ୍ତ ଶୁଭ୍ରାନ୍ତ
ପଥ ଅବହେମାନ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା
ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦହୀନ ବେତାଳ ତାକୁ କହିଲା,
“ରଜା ! ଏଇ ଦୁଃସାହସିକ କାମରେ ମୋର
କେନ୍ଦ୍ର ସହଯୋଗୀ ବା ପ୍ରେରଣାଦାତା ହେବେ
ପରା ! ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ ଏଥିରୁ କିଛି ଲାଭ

ବେତାଳ କଥା

ଶିବଦାସଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଓ ପୁଅ ଶିବ
ଶିଶୁମାରଙ୍କ ସମୟେ ବହୁତ କାନ୍ଦିଲେ ।
ଜଣେ ଓ ସୋମେନ୍ଦ୍ର ପରମର ଫାହୁର
ତରଳ ବାଲିକୁପି ଅଭିମତେ ଯାହା କହିଥିବା
ସେ ବଞ୍ଚିକଙ୍କଠାରୁ ଶିବଦାସଙ୍କ ସଦୃଶ
ପ୍ରାୟ ଆବାସ କରି ଆଶିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ଦେଲେ ।

ଜଣେ କର ସୁନ୍ଦର କନ୍ୟାଟିଏ ଥିଲା ।
ସୋମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଥିଲା ପୁଅଟିଏ । ନାମ
ପ୍ରଣବ । ସେ ବାପାଙ୍କୁ ବେପାର ବଣିଜ
ଶିକ୍ଷା କରୁଥାଏ ।

ପ୍ରଣବ ଦେଖିଲା, ତା' ବାପାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭଲ
ରହୁନାହିଁ । ସେ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ବେପାରର
ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନିଜ କାନ୍ଧକୁ ନେଇଗଲା ।

ବୈଦ୍ୟ ଓ ଆୟୁର୍ବିଦ୍ ସ୍ୱଜନଙ୍କର ସମସ୍ତ
ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ସୋମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରେ ଅବନତି
ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଦିନେ ସେ ପ୍ରଣବକୁ ନିଜ
ଶେଷ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ପୁଅ !
ମୋର ବୋଧହୁଏ ଆଉ ଅଧିକ କାଳ ବଞ୍ଚିବାର
ଯୋଗ ନାହିଁ ।...” ସେ ବହୁତ କଷ୍ଟରେ
ସୁଖି କହିଲେ, “ଜଣେ, ମୋତେ ସେ
ଅର୍ଥରୁ ଅଧା ଦେବାର କଥା...”

ଏହା ପରେ ସେ ଯାହା କହିଲେ, ତାହା
ଦୁର୍ବୋଧ ରହିଗଲା । ମୋକ୍ଷାମୋଟି ଗ୍ରାମରେ
ପ୍ରଣବ ଏତକ ବୁଝିଲା ଯେ ଜଣେ ଯାହା
ଦେବେ, ତାହା ସେ ନିଜେ ନ ରଖି ସିଧା-

ସଳଖ ନେଇଯାଇ ଶିବଦାସଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ
ଦେଇଦେବା ଠିକ୍ ହେବ ।

“ବାପା ! ଶିବଦାସଙ୍କ ପରିବାର କେତେ
କଷ୍ଟରେ ଚଳୁଛି, ସେକଥା ମୁଁ ଜାଣେ । ମୁଁ
ଆପଣଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ କାମ କରିବି ।”
ପ୍ରଣବ କହିଲା ।

ସୋମେନ୍ଦ୍ର ଏହାପରେ ଚରଦନ ପାଇଁ
ଆଖି ବନ୍ଦ କଲେ ।

ପ୍ରଣବ ବାପାଙ୍କ ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଟି କ୍ରିୟା ଯଥାଦୟ
ସମାପନ କଲା । ଦିନେ ସେ ଜଣେଙ୍କୁ
ଏକାନ୍ତରେ ଯାଏଁଲା, “ଆଜ୍ଞା, ବାପାଙ୍କର
ଆମଣଙ୍କଠାରୁ କୌଣସି ବ୍ୟାପାରରେ ଯେ
ଅଧା ଅର୍ଥ ପ୍ରାପ୍ୟ ଥିଲା, ତାହା ସେ

“ମଉସା! ମୁଁ ଠିକ୍ ବୁଝିଛି ତୁମ୍ଭେ କହିପାରିବ ନାହିଁ । ବାପା ଶୁଣୁ ଉପରେ ଦୃଢ଼ାଇ କହିବା ଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ହେଲେ ।” ପ୍ରଣବ କହିଲା ।

ସେ ଜଣେଇଁ, ଝୁଲୁ ନ ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଶିବଦାସଙ୍କ ପରିବାରକୁ ନାନା ମତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଏହାର ଛଅମାସ ପରେ ଜଣେଇଁ ବେପାର ପାଇଁ ସିଂହପୁର ଅଭୟଶେ ବାହାରିଲେ । ପ୍ରଣବ ତାଙ୍କ ସହ ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା । ଏଥର ବି ଦୁହେଁ ଘାସ ନେଇ ଗଲେ ।

ବଣ ଭିତର ଦେଇ ଗଲବେଳେ ଦୁହେଁ ଜଣେ ସାଧୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ରହି ଯାପନ କଲେ । ବଣ ସୀମାନ୍ତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ କୌଣସି ସନ୍ତାନଙ୍କ ବ୍ୟାଧି ଯେଉଁ ଲୋକେ ବିପନ୍ନ ହୋଇଥାନ୍ତି । ସାଧୁ ଓ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟବର୍ଗ ସେ ଗାଁକୁ ନାନାଦି ଔଷଧ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଇବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥା’ନ୍ତି । ଉଭୟ ଜଣେଇଁ ଓ ପ୍ରଣବ ସାଧୁଙ୍କ ଦାତବ୍ୟ ପାଣିକୁ କିଛି କିଛି ଚୁଆ ଦେଲେ ଓ ପରଦିନ ଗନ୍ତବ୍ୟ ପଥରେ ଯାତ୍ରା କଲେ । ବଣ ପରେ ନଈ । ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ନୌକା ଭଡ଼ା କଲେ ଓ ପରଦିନ ଜଳଯାତ୍ରା ପରେ ସିଂହପୁରରେ ପହଞ୍ଚି ଗୋଟିଏ ପାଚୁଣାଳରେ ରହିଲେ ।

ପରସ୍ପର ବୁଝାମଣା ଅନୁସାରେ ଦୁହେଁ ସହରର ଦୁଇ ଦିଗକୁ ଘାସ ବିକିବାକୁ ଗଲେ ।

ଶିବଦାସଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଯାଇଛନ୍ତି ।”

ଜଣେଇଁ ମେକି ଉଠିଲେ ଓ ଟିକିଏ ବରକ୍ର ଦେଖାଗଲେ । ସେ କହିଲେ, “ତମ ବାପାଙ୍କର ମୋଠୁଁ କ’ଣ ପ୍ରାପ୍ୟ ଥିଲା ମୋର କାହିଁ ମନେ ପଡ଼ୁନାହିଁ । ଆମେ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିଲୁ । କେତେବେଳେ ପାଚୁଣାଳର ପ୍ରାପ୍ୟ ବା ଯାନବାହନ ଭଡ଼ା ସିଏ ଦେଉଥିଲେ ତ କେତେବେଳେ ମୁଁ ଦେଉଥିଲି । ସେ ବାବଦରେ ତାଙ୍କ ହସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ଯଦି କିଛି ପ୍ରାପ୍ୟ ଥିବ, ତାହା ବଶେଷ କିଛି ନୁହେଁ । ତମେ ସେ କ’ଣ କହୁଥିଲେ ଠିକ୍ ବୁଝିଛ ତ ?”

ମହାଦ୍ରୁପଦର ରାଜାଙ୍କର ସେ ସହରରେ ଗୋଟିଏ କୋଠ ଥାଏ । ପ୍ରଣବ ସେଠାକୁ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ତା ଘ୍ରାସ ଦେଖାଇଲା । ରାଜା ହସି କହିଲେ, “କି ଯୋଗାଯୋଗ ! ଗତବର୍ଷ ମୁଁ ଏଠି ଆସିଥିବା ବେଳେ ବି ପ୍ରଜାସ୍ଥାନରୁ ଜଣେ ଘ୍ରାସ ବେପାରୀ ଆସିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେଉଁ ଘ୍ରାସ ଆଣିଥିଲେ, ସେମିତି ଘ୍ରାସ ମୁଁ ଜୀବନରେ ଦେଖି ନଥିଲି । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦି ଦେବାକୁ କୁଣ୍ଠା ବୋଧ କରି ନଥିଲି ।”

ପ୍ରଣବ ରାଜାଙ୍କୁ କେଇଗଣ୍ଡି ଘ୍ରାସ ବିକଲ ଓ ପାତ୍ରଶାଳକୁ ଲେଉଟିଗଲା ।

“ମଉସା ! ଆପଣ ମହାଦ୍ରୁପଦ ରାଜାଙ୍କୁ କିଛି ଘ୍ରାସ ବନ୍ଦି କରିଥିଲେ କି ?” ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ପ୍ରଣବ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ପଚାରିଲା ।

“ନା ତ ! କାହିଁକି ?” ଜୟେନ୍ଦ୍ର ପଚାରିଲେ ।

“ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କେଇ ଖଣ୍ଡ ଘ୍ରାସ ବିକଲି । ମୋର ମନେ ହେଲା ସେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲୋକ ।” ପ୍ରଣବ କହିଲା ।

ପରଦିନ ପ୍ରଣବ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ କହିଲା, “ମଉସା, ଶିବଦାସଜୀ ଯେଉଁ ବଣିକ ଜିମା ତାଙ୍କ ଘ୍ରାସତକ ଦେଇଥିଲେ, ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଭେଟି ଶିବଦାସଜୀଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ୟ ଅଦାୟ କରିବାଟି ?”

“ମୁଁ ଖବର ନେଇଛି । ସେ ବଣିକ ଫେରି ନାହାନ୍ତି କି ଫେରିବାର ଆଶା ନାହିଁ ।

ତାଙ୍କ ବେପାର ପ୍ରାୟ ବୁଝି ଯାଇଛି । ଶିବଦାସ ତାଙ୍କୁ ଘ୍ରାସତକ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ଠିକ୍ ହୋଇ ନାହିଁ ।” ଜୟେନ୍ଦ୍ର କହିଲେ ।

ଦଶଦିନ ପରେ ସେମାନେ ସିଂହପୁର ଗୁଡିଲେ । ପନ୍ଦର ଦିନର ଜଳଯାତ୍ରା ଶେଷ କରି ସେମାନେ ବଣରେ ପଶିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳକୁ ସେମାନେ ସେହି ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚି ବିଶ୍ରାମ ନେଲେ । ପରଦିନ ଜୟେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଣବଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମୁଁ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିରକୁ ଯିବି । ମାନସିକ ଅଛି । ଏକା ଯିବାକୁ ବଧୁ ।”

ପ୍ରଣବ ସେଥିରେ ଆପତ୍ତି କଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେ କୌତୁହଳ ଦମନ କରି ନପାରି ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଗୋପନରେ ଅନୁସରଣ କଲା ।

କୌଣସି ମନ୍ଦିରକୁ ନଯାଇ ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ଆଡ଼େ ଗଲେ । ସେ ପାହାଡ଼ର ଗୋଟିଏ ଗର୍ଭ ମୁହଁରୁ ଶକ୍ତି ଏ ପଥର ଅପସାରଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ପ୍ରଣବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କଳପ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଚିତ୍କାର କରି ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ପ୍ରଣବ ଆଚକ୍ଛିତ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲ, ଗୋଟାଏ ନାଗ ସାପ ବଜୁଲ ବେଗରେ ବୁଦା ଆଡୁଆଳରେ ଲାଗି ଯାଉଛି !

ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେଉଥାନ୍ତି । ପ୍ରଣବ କ'ଣ କରିବ ପ୍ରଥମେ ଠଉରାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଆର୍ତ୍ତ-

କଣ୍ଠରେ ପାଣି ଗୁଡ଼ିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଆଉ ଲାଗି ରହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଝରଣା ଥିଲା । ସେ ପତ୍ତ ଠୁଟାଟିଏ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସେଥିରେ ପାଣି ନେଇଯାଇ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଲା ।

ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଡୋକେ ମାସ ପାଣି ପିଇଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ତର ଓ ଦୃଷ୍ଟି ଶୀତ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ସେ ଜଡ଼ିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ସୁଅ ! ଏ ପାପୀ ଏବେ ମରିବ । ଏ ଗର୍ଭ ଭିତରେ ଟଙ୍କା ଅଛି । ନେଇ ଯା...”

ସେ ଆଦୁର କିଛି କହିବା ପାଇଁ ଅତି ବ୍ୟାକୁଳ ଭାବରେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କହିପାରିଲେ ନାହିଁ । ପ୍ରଣବ ଖାଲି କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ବୁଝି ପାରିଲା : ମୋ ହିଅ...ତା' ବବାହ...ମୋ ବୋଝ...ଏ ଅର୍ଥ...”

“ମଉସା ! ଆପଣ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ କନ୍ୟାର ବବାହ ଯେପରି ସୁରୁ-ଖୁରୁରେ ହୁଏ, ସେ ଦାସିତ୍ତ୍ୱ ମୋର ।” ପ୍ରଣବ କହିଲା ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଗଲା । ତା'ପରେ ସେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କଲେ ।

ପ୍ରଣବ କିଛି ସମୟ କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବମୁତ୍ତ ହୋଇ ବସି ରହିଲା । ତା'ପରେ ସେ ଇଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଆଶ୍ରମକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ସାଧୁଙ୍କୁ ସବୁ କହିଲା । ସାଧୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତାଙ୍କ

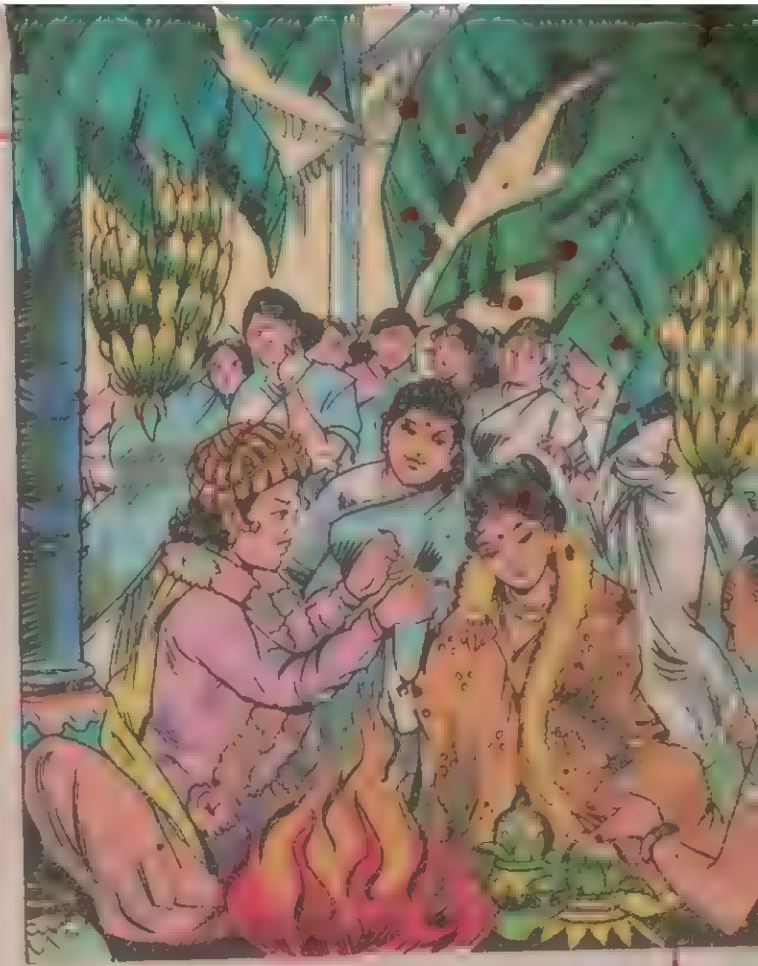
ଶିକ୍ଷାମାନେ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଦେହ ନେଇଯାଇ
ଯଥାବଧି ସମ୍ଭାର କଲେ ।

ପ୍ରଣବ ତା'ପରେ ସାଧୁଙ୍କୁ ଗର୍ଭ ଭିତରେ
ଥୁବା ଅର୍ଥ କଥା କହିଲେ । “ସାଧୁବାବା !
ଆପଣ ଯେଉଁ ଦାତବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି, ସେ
ଅର୍ଥ ସେହିଥିରେ ବ୍ୟୟ କରନ୍ତୁ !” ସେ
ଅନୁରୋଧ ଜଣାଇଲ ।

ସାଧୁ ସେଥିରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ । ଟଙ୍କାଟକ
ବାହାର କରି ତା'ର ସଦୁପଯୋଗ କରଗଲା ।

ପ୍ରଣବ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଲଗାପଟା ଓ ଟଙ୍କା
କଉଡ଼ି ଧରି ପଟ୍ଟାମାନକୁ ଫୋରିଲା ଓ ତାଙ୍କ
ପରିବାରକୁ ସେସବୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କଲା । ପରେ
ପରେ ତା' ନିଜ ଉପାର୍ଜିତ ବିପୁଳ ଅର୍ଥରୁ ଅଧା
ନେଇ ସେ ଶିବଦାସଙ୍କ ପତ୍ନୀକୁ ଦେଲା ।
ନିଜ ପିତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସେ ତାହା କରୁଛି
ଓ ସେ ବିଷୟରେ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା
ଅନାବଶ୍ୟକ ବୋଲି ସେ ଜଣାଇ ଦେଲା ।
ତା'ପରେ ସେ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖକୁ
ଶବର ଦେଲା କି ତାଙ୍କର ଆପଣି ନଥିଲେ
ସେ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମାକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଏଥିରେ ଅତି ଆନନ୍ଦିତା
ହେଲେ । ଜାକଜମକରେ ବିବାହ ହେଲା ।
ପ୍ରଣବ ବଣିକ ଭାବରେ ବହୁତ ଉଦ୍ଭଟ କଲା ।

ବେତାଳ ଟକିଏ ଚୁପ୍ ରହି ତା'ପରେ
ଜାକ୍ର କଣ୍ଠରେ ଶବ୍ଦା ବିକ୍ରମାର୍ଜକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା,
“ଶବ୍ଦା ! ପ୍ରଣବର ଆଚରଣ ବିଚିତ୍ର ନୁହେଁ

କି ? ସେ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଷଷ୍ଠ
ଗର୍ଭ-ନିହତ ଅର୍ଥରୁ କାହିଁକି ବଞ୍ଚିତ କଲା ?
ସେ ଶିବଦାସଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ବା ନିଜ ଆୟର
ଅର୍ଦ୍ଧେକ କାହିଁକି ଦେଲା ? ପାରିଲେ ମୋ
ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତି
ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ନାହିଁବ ରହିବ, ତେବେ ତମ
ଶୀର ହେବ ସ୍ପନ୍ଦିତ୍ୟୁତ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ଶବ୍ଦା
ବିକ୍ରମାର୍ଜ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : ଶିବଦାସ ବାଲି
ସୁମାତ୍ରାକୁ ତାଙ୍କ ଘାସ ପଠାଇବା କଥା ଯେ
ମିଛ, ଏକଥା ପ୍ରଣବ ବୁଝିପାରୁଥିଲା । ମହାତ୍ମା -
ପୁରର ଶବ୍ଦାକୁ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଶିବଦାସ
ତା' ଘାସ ବିକ୍ରି କରିଥିଲେ । ଶିବଦାସ କହେ

ମଲେ, ଆମେ କହିପାରିବା ନାହିଁ । ଦୁବତ ତାକୁ ବାଧା ଖାଇବା କଥା ଠିକ୍ । କିନ୍ତୁ ସେ ପାଟଳ ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ଗାଁ ମଧ୍ୟରେ ଗଛ ତ ହୁଏ ଟଙ୍କା ତାଙ୍କର ବୋଲି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ସୋମେନ୍ଦ୍ର ଓ ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଏକାଥରେ ସବୁ ଟଙ୍କା ସାଥରେ ଧରି ବାହୁଡ଼ିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ବୋଲି ମନେକରି ଶିବଦାସଙ୍କ ଟଙ୍କାତଳ ଘରରେ ଲୁଚାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶିବଦାସଙ୍କ ଟଙ୍କା ଗୁଡ଼ିକ ଲୋଭପୁରା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କର ଲାଞ୍ଜ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ତେଣୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାକୁ ନେଇ ନେବାକୁ ସାହସ କରି ନଥିଲେ । ସେ ଦୁହେଁ ପରେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ତାହା ଭାଗ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ସୋମେନ୍ଦ୍ର କିନ୍ତୁ ଏ ବ୍ୟାପାରରେ ପରେ ଶ୍ରାନ୍ତି ବୋଧ କରି ତାଙ୍କ ଭାଗ ଶିବଦାସଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦେଇ ଦେବାକୁ ପୁଅକୁ କହିଥିଲେ ।

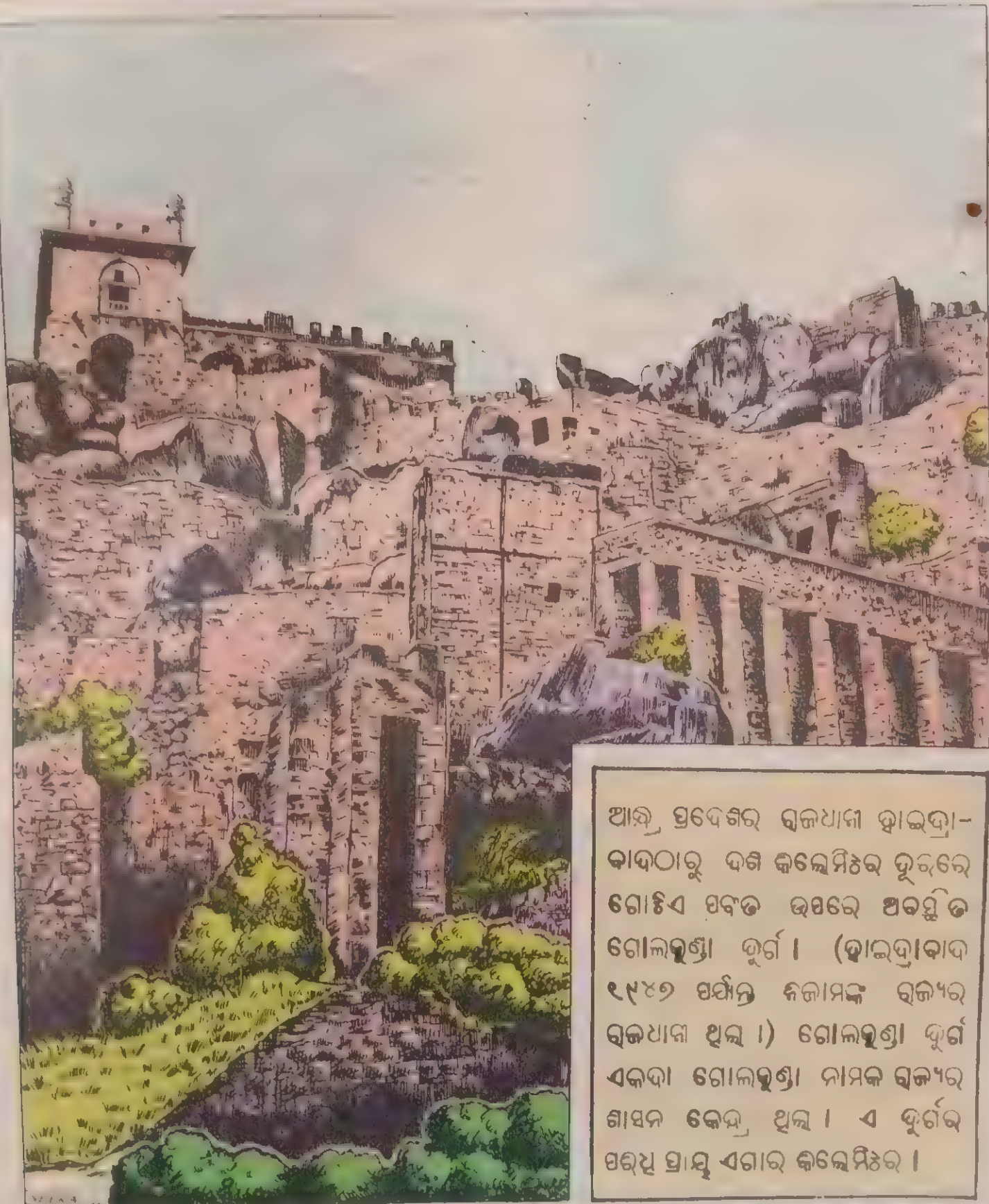
“ପ୍ରଣବ ପରିସ୍ଥିତି ବୁଝିବା ପରେ ଯାହା କଲ ତାହା ଜାଣି ବବେକା ଓ ସତ୍ୟପରାୟଣ

ପୁରକର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ସେ ରୁମ୍ମା ଉତ୍ତରେ ହୁଏ ଟଙ୍କା ନିଜେ ଗୁଣି ନକରିବାକୁ କଲେ, ସେ ଟଙ୍କାରେ ପାପ ଅଛି ବୋଲି ତା'ର ଲାଗି ହୋଇଥିଲା । ସାଧୁଙ୍କ ଜଣାଆରେ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ସେବାରେ ଶକ୍ତ କରି ସେ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବହାରରେ ଲଗାଇଲା । ସେ ନିଜ ଉପାର୍ଜନର ଅଧା ଶିବଦାସଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଦେଇ ନିଜ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ କରିଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ରକ୍ଷା କଲା । ସେ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ କନ୍ୟାକୁ ବିଭା ହୋଇ ଜୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଟଳରେ କରିଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପାଳନ କଲା । ଦୁହେଁ ପରେ ଭାବରେ ସେ ନିଜ ସତ୍ୟ ନିଷ୍ଠାର ପରିଚୟ ଦେଲା । ପ୍ରଣବର ଚରିତ୍ର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୋଲି ଆମକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହେବ ।”

ରାଜାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ ସହ ଶବସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନିରୁ ଖସିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।
(କଲ୍ପିତ)

ଗୋଲକୁଣ୍ଡା ଦୁର୍ଗ

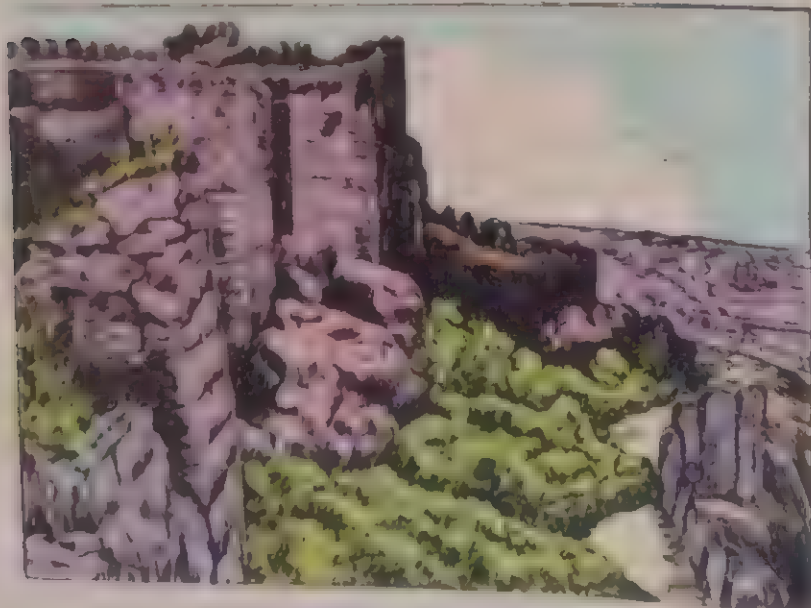
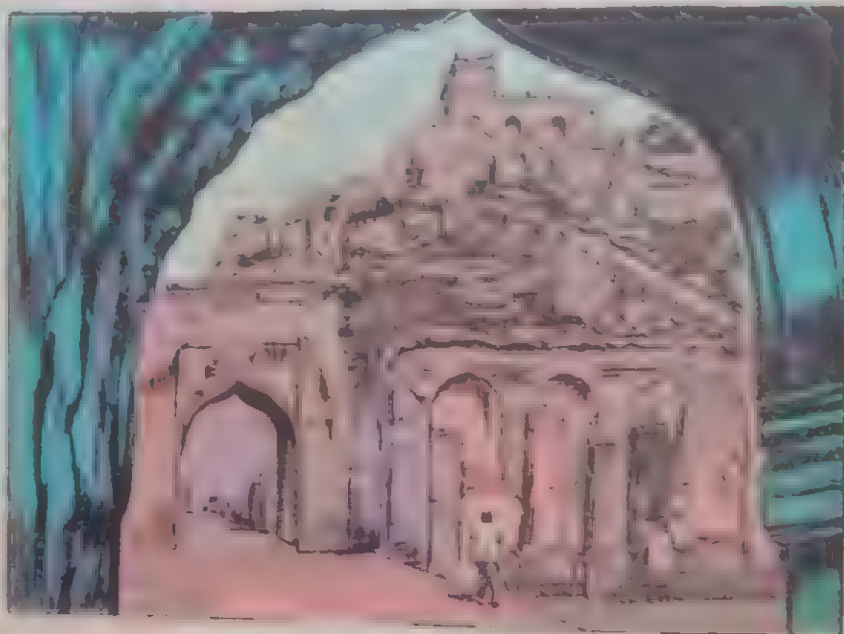

ଆଜି ପ୍ରଦେଶର ରାଜଧାନୀ ହାଇଦ୍ରା-
ବାଦଠାରୁ ଦଶ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ
ଗୋଟିଏ ପବିତ୍ର ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ
ଗୋଲକୁଣ୍ଡା ଦୁର୍ଗ । (ହାଇଦ୍ରାବାଦ
୧୯୪୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଜାମଙ୍କ ରାଜ୍ୟର
ରାଜଧାନୀ ଥିଲା ।) ଗୋଲକୁଣ୍ଡା ଦୁର୍ଗ
ଏକଦା ଗୋଲକୁଣ୍ଡା ନାମକ ରାଜ୍ୟର
ଶାସନ କେନ୍ଦ୍ର ଥିଲା । ଏ ଦୁର୍ଗର
ପରିଧି ପ୍ରାୟ ଏକ କିଲୋମିଟର ।

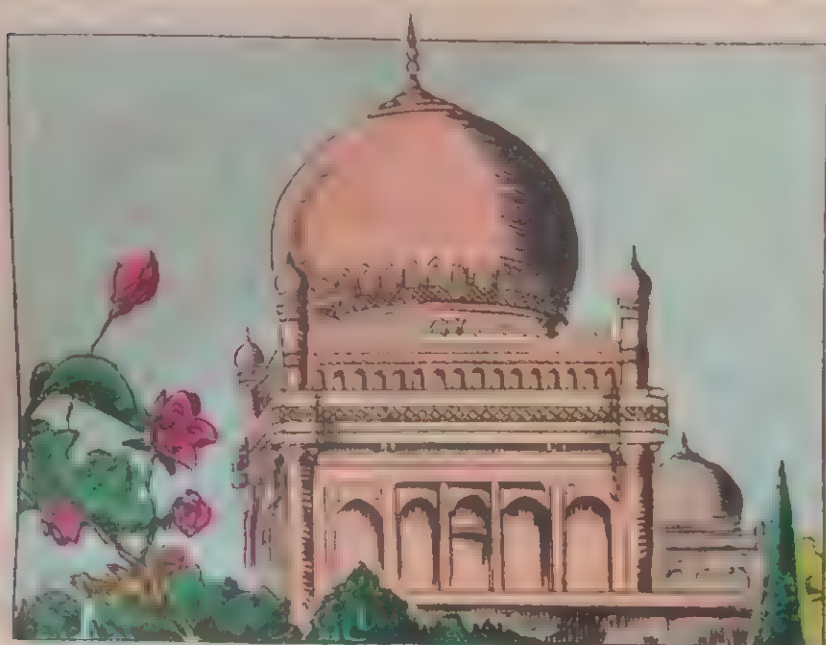
୧୫୮ ମସିହାରେ ଦୁର୍ଗ ତାଗମ୍ଭ
 ଶୋକା ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୁଏ
 ଏ ସ୍ଥାନକୁ ଦୁର୍ଗ ନାମରେ ନିମନ୍ତେ
 ନିର୍ମାଣ କରାଗଲା । ତାଙ୍କ
 ଜୀବଦଶାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଦୁର୍ଗ
 ଶାନ୍ତି ଲାଭ କରି ଯାଏ ଗଲେହୀ ।
 ଏ ସ୍ଥାନର ନାମ 'ବୃତ୍ତର ସାହି
 ଗାନ୍ଧୀ' ହେଉଛି ।

ଏ ଗାନ୍ଧୀ ଉନେକ ଶେଷକୁ ଅଛି ।
 ଯେ କେହି ମୁଖ୍ୟ ଦ୍ଵାର ଦେଶରେ
 ତାଙ୍କ ଚଳାଏ, ତେବେ ୨୧ ମିଟର
 ଦୂରରେ ସ୍ଥିତ ଶିଖର ଦେଶରେ
 ତାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଇ ପହଞ୍ଚିବ ।
 କାହା ଉପରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଶେଷ
 ପଥର ଶିଖର ଉପରୁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୁଏ
 ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଦୁର୍ଗକୁ ବେଢ଼ିନ କରାଯିବ ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ
 ପଥରର ସ୍ଥାପନା, ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ
 ଆଠ ଗୋଟି ପ୍ରକେଶ ପଥ ଓ ସହରଟି
 ଶକ୍ତ କରାଯାଇ ଶୁଭ ରହୁଛି । ଏ
 ଦୁର୍ଗ ଏପରି ଭାବରେ ନିମନ୍ତେ ଯେ
 ସହରରେ ଶକ୍ତ ପଥ ଏହା ଉପରେ
 ପ୍ରକେଶ କରାଯାଏ ସମ୍ଭବ ନଥୁଏ ।

ଅନେକ ଦୁର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ଦୁର୍ଗ
ଦେଖାଯାଏ । ଦୁର୍ଗର ସବୋଇ
ଅଂଶରେ ଯେଉଁ ପ୍ରାସାଦ ରହିଛି,
ତାହାହିଁ ଥିଲା ଦୁର୍ଗର ଅଧିପତିମାନଙ୍କ
ନିବାସ । ସେଠାରେ ପଡ଼ୁଥିବାକୁ
ହେଲେ ଅଜ୍ଞାବଜ୍ର । ପଥରେ ଯିବାକୁ
ହୁଏ ।

ଦୁର୍ଗ ପାଖରେ ବୃତ୍ତବ୍ୟାଘ୍ର ସୁଲତାନ
ମାନଙ୍କ ସମାଧିମାନ ଦେଖାଯାଏ ।
ଏ ସମାଧି ଗୁଡ଼ିକର ଗଠନ ଶୈଳୀ
ହେଲା, ଏଗୁଡ଼ିକର ଭିତ୍ତି ଓ ପ୍ରଥମ
ପର୍ଯ୍ୟାୟର କୋଠା ଚତୁଷ୍ପାଶ; ତହିଁ
ଉପରେ ଗୋଲକାର ଗମ୍ବୁଜ ।
ଚତୁର୍ଦିଗରେ ରହିଛି ସରୁ ସରୁ ଗମ୍ବୁଜ ।
ମୁସଲମ୍ ସ୍ତାପତ୍ୟ ଉପରେ ପଦ ବା
ପଦ ପଦ ଭଳି ହୁଏ କଳର ପ୍ରଭବ
ପଡ଼ିଛି ।

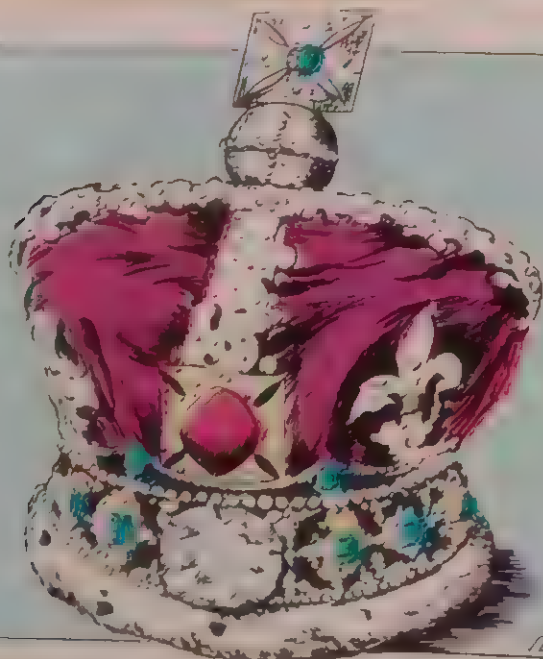
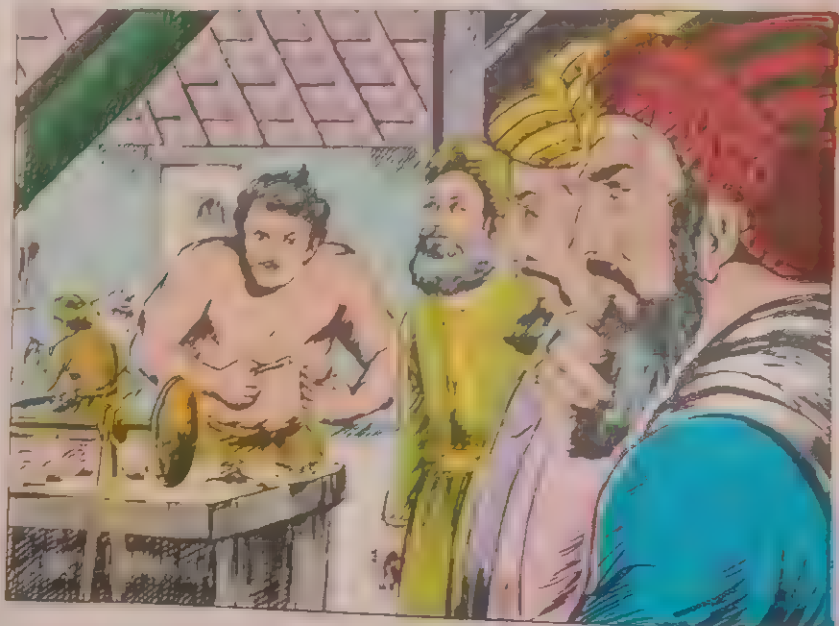
୧୬୮୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଲକୁଣ୍ଡା ସ୍ୱାଧୀନ
ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେ ବର୍ଷ
ଆଞ୍ଚଳିକେ ଦିଲ୍ଲୀ ସୈନ୍ୟଦଳ ଧରି
ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତାର ନିମନ୍ତେ ଦକ୍ଷିଣ
ଭାରତ ଅଭିମୁଖେ ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ
କରିଥିଲେ ।

ଆଉରଂଜେବ୍, ଗୋଲକୁଣ୍ଡା ଦୁର୍ଗ
ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଇନ୍ଦ୍ରାଜି ପୁଅ
ହେଲା । କିନ୍ତୁ ବୃତବ୍ୟାସ ସୁଲତାଙ୍କ
ସୈନ୍ୟଦଳ ମୋଗଲ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ
ସୈନ୍ୟଦଳ ସହ ମୁକାବଲରେ
ହାରିଗଲେ । ଆଉରଂଜେବ୍ ଗୋଲ-
କୁଣ୍ଡା ଦୁର୍ଗ ଅଧିକାର କଲେ ।

ଗୋଲକୁଣ୍ଡାର ଭଗ୍ୟରବ ଅସ୍ତମିତ
ହେଲା । କାରଣ ଏହା ପରେ ପରେ
ଖାସ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ
ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଗୋଲକୁଣ୍ଡା
ଦୁର୍ଗର ଉପଯୁକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ
କରିବା କିଏ ? ଯାହାହେଉ, ଏକ
ଭଲ କାରଣରୁ ଏ ଦୁର୍ଗର ନାମ
ପ୍ରଚୁରିତ ହେଉଥିଲା—ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ
ଥିବା ହାତୀଖଣି ଯୋଗୁଁ ।

ଗୋଲକୁଣ୍ଡାରେ ଯେଉଁ ସବୁ ହାତୀଖଣି
ଥିଲେ, ସେହମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ପୃଥିବୀର
ସବୁଠାରୁ ବିଖ୍ୟାତ ହାତୀମାନ
ବାହାରିଛନ୍ତି । ସେ ସବୁର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ
ହେଲେ ୧୭୫୦ରେ ମିଳିଥିବା
“ଦି ଗ୍ରେଟ୍ ମୋଗଲ୍”, “ଓରଲେଫ୍”
ଏବଂ ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ “କୋହ୍ନୁର”
ହାତୀ—ଯାହାକି ଇଂଲଣ୍ଡ-ରାଣୀଙ୍କ
ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଖୋଦ୍ଧ କଢ଼ାଉଛି ।

ବୋହୂଟିଏ ଲୋଡ଼ା !

ଦ୍ଵିତୀୟର ରାଜା ବିଜୟସେନ ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତମ ଶାସକ ଥିଲେ । ଏକ ଦିଗରେ ସାଧାରଣ ପ୍ରଜା ମାନେ ଯେପରି ତାଙ୍କ ଶାସନରେ ସୁଖରେ କାଳତପାତ କରୁଥିଲେ, ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ରାଜ୍ୟର କବି, କଳକାର ଓ ପଣ୍ଡିତ-ମାନେ ସେହିପରି ରାଜ-ସୂକ୍ଷ୍ମେ ସକଳ ପାଇ ନିଜ ନିଜ ପ୍ରତିଭାର ବିକାଶ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଜାମାନେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥିଲେ ।

ରାଜା ବିଜୟସେନ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସୁଖକୁ ନିଜ ସୁଖ ବୋଲି ମଣୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେତେ ସୁଖୀ ହେବା କଥା, ତାହା ହୋଇପାରୁ ନଥିଲେ । କାରଣ ହେଲା, ତାଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ପ୍ରତାପସେନ ଖୁବ୍ ଜ୍ଞାନ, ଗୁଣୀ ତଥା ସତ୍ୟପରାୟଣ ହେଲେ ବି ବଡ଼ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ପ୍ରକୃତିର ଯୁବକ ଥିଲେ । ସେ ଅଧିକାଂଶ ବେଳେ ଦାର୍ଶନିକ ତନ୍ତ୍ରାରେ ବୁଡ଼ି ରହୁଥିଲେ

କି କ'ଣ, ସାଂସାରିକ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ସେ ଉଦାସୀନ ରହୁଥିଲେ ।

ଦିନେ ରାଜା ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ସୁଅଟା ବଡ଼ ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ ମନେ ହେଉଛି ।”

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୃଦୁ ପ୍ରତିବାଦ କରି କହିଲେ, “ମଣିମା ! ଆପଣ କହୁଛନ୍ତି କ'ଣ : ଯୁବରାଜ ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନଶାଳିନୀ ଯୋଗୁଁ ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆଦୃତ । ତାଙ୍କ ଦୟାଭାବ ଓ ମଧୁର ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ସେ ସାଧାରଣ ପ୍ରଜାଙ୍କ ପ୍ରିୟ । ତାଙ୍କୁ ଆପଣ ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ କହିଲେ ତଲିବ ?”

ରାଜା ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ପାଇଁ ତ ଖାଲି ଜ୍ଞାନ ହେଲେ ତଲିବ ନାହିଁ, ଚତୁର ହେବା ଦରକାର !”

“ମହାରାଜ ! ରାଜକୁମାରଙ୍କ ସହିତ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା କନ୍ୟାଟିଏ ଦେଖି ବିଷୟ କରାଇ

“ଆରେ! ସେ ବୁଆରେ ଗଲେ!”
 ସୁଜ୍ୟଙ୍କ କନ୍ୟା ସୁମତ ପଚାରିଲା,
 “ମହାଦେଈ! ଆପଣ କ’ଣ? ତାଙ୍କଠି କି
 ପ୍ରୟୋଜନ ଥିଲା?”

ସୁଜ୍ୟା ଟିକିଏ ଅଚଳ ହୋଇ କହିଲେ,
 “ଝିଅ, ମୁଁ ଜଣେ ବଣିକ । ବେପାର ପାଇଁ
 ସୁଗମପୁର ଯାଉଛି । ତମ ବାପାଙ୍କଠାରେ
 କାମ ହଲ ଓ ଏଠାରେ ରହିଯାଏନା କରିବ
 ଭାବୁଥିଲି!”

“ଆପଣ ଆମ ଘରେ ଆତିଥ୍ୟ ଗ୍ରହଣ
 କରନ୍ତୁ । ବାପା ନ ଥିଲେ କ’ଣ ହେଲା?”
 ସୁମତ କହିଲା ।

ଘରେ ଶାଢ଼ିବାକୁ ବସିଲା ବେଳେ ସୁଜ୍ୟା
 ନିଜ ଡାହାଣ ହାତର ଘାସ ଅଳ୍ପାଳୁଅଟି ଖୋଲି
 ବାମ ହାତରେ ଫିଟିଲେ । ଝିଅଟି ତାହା
 ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି ଦେଖି ସେ କହିଲେ, “ଝିଅ,
 ଡାହାଣ ହାତର ଅଳ୍ପାଳୁ ବାମହାତକୁ ଲେପି
 ଶତ କ’ଣ?”

ସୁମତ କହିଲା, “କି ନ ଥାଇ ପାରେ,
 ଅସୁବିଧା ଅଛି ନିଶ୍ଚୟ । ଯିଏ କୋମଳ
 ଆମନରେ ବଢ଼ିବାକୁ ଅଭ୍ୟସ୍ତ, ତାକୁ କେତେ

ସୁଗମପୁର ଯାଉଛି ।” ଜଣେ ବନ୍ଧୁସ୍ତ
 ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।

କହୁଛି ସୁଜ୍ୟା ମନକୁ ପାଇଲା । ବାସ୍ତବିକ,
 ବନ୍ଧୁକନ୍ୟା ଯେ କିଛି ଦରକାର? ବେଢ଼
 ବନ୍ଧୁରା ଯେତେବେଳେ ନିଜ-ଦିନିଆର ବସ୍ତୁତ
 ମଧ୍ୟ ଗୁଢ଼ା କରି ଯିବେ ।

ସୁଜ୍ୟା ଝୁକୁବେଶ ପକାଇ ସତ୍ୟ ବୁଲି
 ବାହାରିଲେ । କୁଳମଣି କନ୍ୟାଟିଏ ଠାବ
 କରନ୍ତା ଥିଲା ଉପକ୍ରମ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ସେ
 ସହସ୍ତ୍ରରେ ଗଣନା କରୁ ଗଲେ । ସେ ଘର
 ସୁଜ୍ୟାଙ୍କ ଗୋପନରେ ନିଜ ଯତ୍ନସବୁ ଦେଲା
 ତାଙ୍କ ଘରର କିଛି ଯାପନା କରି ପ୍ରୟାଗରେ
 ବୁଣି ଯାଆନ୍ତା କରନ୍ତା ଥିଲା ତାଙ୍କ ଉପକ୍ରମ ।

ନିଜ ଗଳ୍ପରେ ତା'ର ସାଥୀ ଗପକ କଲେ, ସବୁ
ଅନୁକମ୍ପା ଦେବ ।”

ସତୀ ବୁଝିପାରିଲେ ଯେ ସେ ନିଜେ କାଠ
ପିତ୍ତରେ ବସିବାବେଳେ ଅନୁକମ୍ପା ଅନୁଭବ
କରିଥିଲେ ଓ ଝିଅଟି ତାହା ଲାଭ କରିଥିଲା !
ଝିଅଟିର ପରୀକ୍ଷାକ୍ଷଣ ଶୁଣି ଦେଖି ସେ
ଶୁଣି ଦେଲେ ।

ସତୀ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶଯ୍ୟାରେ
ଲେଖିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, ସୁମତ କହିଲା,
“ଆଜ୍ଞା, ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।” ସତୀ
କହି ସେ ବିଛଣା ଉପରେ ଆସିବା ଦୁଇଗଣ୍ଡ
ରେଜେଇ ପକାଇ ତାକୁ ସୁକୋମଳ କଲା ।
ସତୀ ବୁଝିଲେ ଯେ ସେ କୋମଳ ଶେଢ଼ୀକୁ
ଅଭୀମୁଖ୍ୟ ବୋଲି ଝିଅ ବୁଝି ନେଇଥିଲା । ସେ

ପଚାରିଲେ, “ତମେ ତ ଶେଢ଼ୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି
ସାରିଥିଲ । ପୁଣି କାହିଁକି ସେଥିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ
କଲ ?”

“ଆଜ୍ଞା, ଯିଏ କାଠ ପିତ୍ତରେ ବସିବାକୁ
ଅଭୀମୁଖ୍ୟ ହୁଏ, ଅଧିକ ଉଷ୍ମ ହୋଇ ନ ଯେଲେ
ସେ ଶେଢ଼ୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନାହିଁ ।” ସୁମତ କହିଲା ।

ସତୀ ମନେ ମନେ ଝିଅଟିକୁ ବହୁତ
ଚାରିଥିଲା ।

ସେଇ ଦିନ । ସତୀ ବିଦାୟ ନେବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, “ଝିଅ ! ଆଜି ତ
ଆଜ୍ଞା ଆଜି ଉଠି ତମେ ମୋ ପାଇଁ କଲେଜିଆ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛ ଦେଖୁଛି !”

“ଆଜ୍ଞା ! ଅନ୍ଧାର କଟି ଗଲଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ
ଯେଉଁ ଅନ୍ଧାରତଳ ରହିଛି, ଆଜିକାଲି ସେ

ଅନ୍ଧାର ଦୂର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣ
ଅନୁମତି ଦେବେ !” ସୁମତି କହିଲା ।

ରଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, “ତମେ
କ’ଣ କହୁଛ ବୁଝିପାରିଲ ନାହିଁ ତ ?”

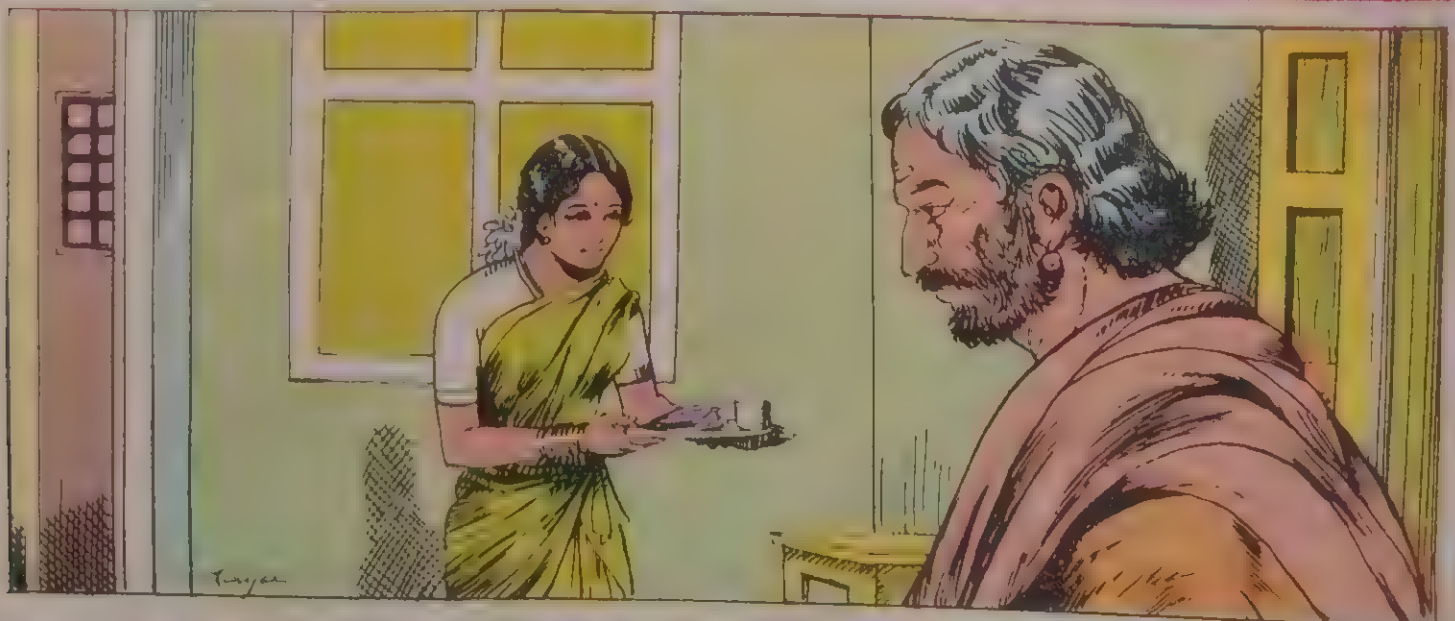
ସୁମତି କଣ୍ଠସ୍ଵର ନିମ୍ନ କରି କହିଲା,
“ମହାରଜ ! ଆପଣ ସ୍ଵର୍ଗ ଆସି ରାଜ୍ୟାଧିପତି
କରିବାପାଇଁ ବୋଲି ବାପାଙ୍କୁ କହିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି !”

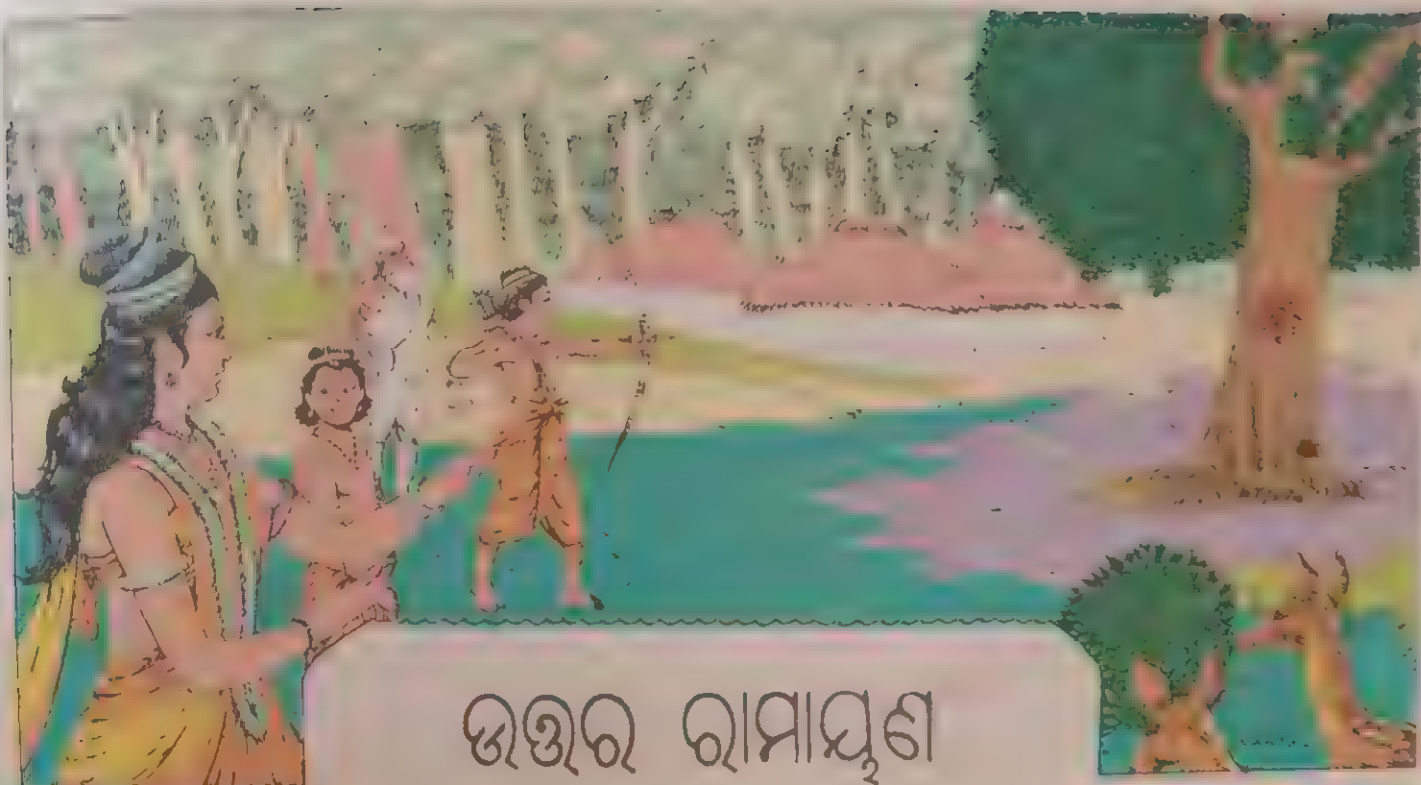
ରଜା ଆହୁରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଓ ପଚାରିଲେ,
“ମୁଁ ରଜା ବୋଲି ଜାଣିଲ କିପରି ?”

ସୁମତି ନମ୍ର ଗର୍ଭରେ କହିଲା, “ମହାରଜ !
ଆପଣ ଗତକାଲି ମୋ ବାପା ରଜାଙ୍କୁ
ଭେଟିବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ
କହିପକାଇଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ଯିବା ବ୍ୟର୍ଥ
ହେଲା ! ମୋର ସନ୍ଦେହ ହେଲା ଯେ ଦୁଏତ
ଆପଣ ରଜାଙ୍କ ପାଖ ଲୋକ ଯିଏ କି ରଜା
ନଥିବା କଥା ଜାଣନ୍ତି, ନହେତୁ ନିଜେ ରଜା !
ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ଅଙ୍ଗୁରାୟ ବଦଳାଇଲେ,
ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିଲି ତାହା ଏକ ବଡ଼

ଧାସ-ଶକ୍ତି ଅଙ୍ଗୁରାୟ । ଆମ ରଜା ସ୍ଵାରକ
ଅଙ୍ଗୁରାୟ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ଶୁଣିଥିଲି ।
ତହିଁ ସୂଚରୁ ଆପଣ ଯେ ବଣିକ ନୁହନ୍ତି,
ତାହା ବୁଝିଯାଇଥିଲି । କୌଣସି ବଣିକ
ଏତେ ଦୂରକୁ ବେପାର ପାଇଁ ଯିବ ଅଥଚ
ସାଙ୍ଗରେ କେହି ସହକାରୀ ନଥିବେ କିମ୍ବା
କୌଣସି ପଣ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ନଥିବ, ଏହା ହୋଇ
ନପାରେ !”

ରଜା ସୁମତିକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି
ବାହୁଡ଼ିଗଲେ । ବାଟରେ ଦେଖାହେଲା ସୁମତିର
ବାପାଙ୍କ ସହ । ସେ ଦ୍ରୁତମେ ରଜାଙ୍କୁ
ଛଦ୍ମବେଶରେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ରଜା
ନିଜ ପରିଚୟ ଦେବାରେ ସେ ଯେତକି
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ, ସେତକି ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ।
କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ରଜା କହିଲେ କି
ସୁମତିକୁ ସେ ନିଜ ଉତ୍ତାପକୁ ବୋହୁ କରି
ନେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ
ଆନନ୍ଦ ଧରି ରଖିବ କିଏ !

ଉତ୍ତର ରାମାୟଣ

କାର୍ତ୍ତିକୀୟାଶୁନଙ୍କ ହାତରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ପୁଣି ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଆସିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ରାବଣ ପୁରୀପରି ଅହଂକାରୀ ଥିଲା । ଅହଂକାର ଯୋଗୁ ସେ ନାନା ଭ୍ରମଭ୍ରାନ୍ତର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ଥିଲା । ତା'ର ଅନେକ ଗୁଣ ମଧ୍ୟ ଅହଂକାର ଯୋଗୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ପାରୁ ନଥିଲା । ଅହଂକାର ମଦମତ୍ତ ହୋଇ ସେ ସାରା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭ୍ରମଣ କରୁଥିଲା ଓ ଯେଉଁଠାରେ ଇଚ୍ଛା ସେଠାରେ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିଲା । ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ବିଜୟୀ ହେଲେ ଅହଂକାର ବଡ଼ଯାଏ, ରାବଣ ତ ଭନିପୁରରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରି ବିଜୟୀ ହୋଇଥାଏ । କାର୍ତ୍ତିକୀୟାଶୁନଙ୍କ ପରାହମ ସେ ଭୁଲିଲେ ପୁଣି ଯୁଦ୍ଧ କରି ରାଜ୍ୟଭୋଗ ଲଳସାରେ

ବିଚାରହୀନ ହୋଇ ରୁନିଲା । ସେତିକି ଚିନ୍ତା କିଏ ଜଣେ ତାକୁ ବାନରରାଜ ବାଳୀର ବଳ ପରାହମ ବିଷୟରେ କହିଲା । ସେ କଥା ଶୁଣି ସିଏ କି ତୁମ୍ଭ ହୋଇ ରହିପାରେ ? ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ବାନରରାଜା ସହଚ ଯୁଦ୍ଧ କରିନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ତା'ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଅନୁଚର ସମ୍ମାନ ଦେଇ ଯେଉଁଠି ଯିବେ ନଗରରେ ।

ରାବଣର ଯୁଦ୍ଧ ଡାକରା ଶୁଣି ବାଳୀର ମନ୍ତ୍ରୀ ତାର ଆସି ରାବଣକୁ କହିଲା, “ମହାଶୟ, ଏବେ ଆମର ରାଜା ବିଜୟ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ବାନରମାନେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ । ରାଜା ବାଳୀ ଗୁଣ ସମ୍ପଦରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ।

ସଦା ପରା ପରା ଅପେକ୍ଷା କରିବେ
 ନାହିଁ । ଏଇ ଆକାଶରେ ଧେନୁ ହାତର
 ଧରି ଧରି ଧରି ଧରି ବାଳୀଙ୍କ
 ଆଗରେ ହାତ ମଧ୍ୟ ଏଇ ହାତର
 ଧରି ଧରି ଧରି ଧରି । ନଦେଇ ଯଦି ନିଜାତ
 ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ପାରିବେ ତେବେ ଭରତର
 ଦାସୀ ଭାବେ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାବନ୍ଦନ କରୁଛନ୍ତି
 ସେଠାକୁ ଯାଇ ପାରନ୍ତି ।”

ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାରତ ଅପମାନସୁଚକ କଥା ଶୁଣି
 ହୁଏତ ବଞ୍ଚିଲେ । ତାକୁ କେହି ଉପଦେଶ
 ଦେଉ ସେକଥା ସେ କିପରି ବା ସହ୍ୟ
 କରୁ । ତରୁଣୀର ଗୋଇଁଠାକୁ ଧୂଳି
 ବୋଳି ତହିଁ ଦାସୀ ସମୁଦାୟକୁ ଗଲ ।
 ତହିଁ ପଛରେ ନିଜର ପବନ ସହକାରେ

ଦାସୀଙ୍କୁ ବାଳୀ ସମୁଦାୟ ଭାବେ
 ସନ୍ଧ୍ୟାବନ୍ଦନ କରୁଛି । ରାବଣ କିଛି ହୁଏତ
 ତା’ର ଧୂଳିକ ବିମାନ ସହକାରେ ମନ୍ତ୍ରୀ
 ସେନାପତିଙ୍କୁ ରଖି ନିଜେ ଦୈତ୍ୟ ବାଳୀଙ୍କ
 ପଛପଛରୁ ଧରିବା ପାଇଁ ଚାଲିଲେ । ସେ
 ନିକଟରେ ହେବା ପରେ ହଠାତ୍ ବାଳୀ
 ତାକୁ ଧରି କାଶରେ ଜାକି ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ
 ଉଡ଼ି ଚାଲିଲେ । ଦାସୀର ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ସେନା-
 ପତିମାନେ କିଛି ଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠି କରି
 ଦୌଡ଼ିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଯେ ପ୍ରାଣ
 ପାଇ ଫେରି ଆସିଲେ ସେହିପାଇଁ ନିଜକୁ
 ଶ୍ରାନ୍ତ ବାନ୍ ମନେକଲେ ।

ରାବଣକୁ କାଶରେ ଜାକି ବାଳୀ ପଡ଼ି ମ
 ତେ, ପରେ ଉଡ଼ିବ ଓ ଶେଷରେ ଧୂଳି

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ସୁଦୂର ଦୂର ଦେଶ ବାସୀଙ୍କୁ ଏହି
ପାଠ୍ୟ ଓ କହିଲା, "ଆପଣଙ୍କ ଉପେକ୍ଷା
କରି ଏହି ପୁସ୍ତକ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଦେଖି
ନିଅନ୍ତୁ । ଏହା ଯୋଗେ ଦୟା କରନ୍ତୁ ।
ଆଜ୍ଞା ପାଠ୍ୟ ଉପେକ୍ଷା ଆପଣଙ୍କ ଉପେକ୍ଷା
କରି ଦେଖନ୍ତୁ ।" ଯେଉଁଠି ଯେଉଁ
ଘରରେ କିଛିଦିନ ରହିବା ପରେ ଯେଉଁ
ଘରରେ କିଛିଦିନ ରହିବା ପରେ ଯେଉଁ

(1) $\frac{1}{2}$ (2) $\frac{1}{2}$ (3) $\frac{1}{2}$ (4) $\frac{1}{2}$ (5) $\frac{1}{2}$ (6) $\frac{1}{2}$ (7) $\frac{1}{2}$ (8) $\frac{1}{2}$ (9) $\frac{1}{2}$ (10) $\frac{1}{2}$

[illegible]

A colorful illustration of Lord Hanuman standing in a forest. He is depicted with a large, muscular build, a golden crown, and a yellow dhoti. He holds a bow in his right hand and an arrow in his left. A small monkey is visible in the foreground, looking up at him. The background shows a lush green forest with a large tree and a pinkish sky.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions.
 2. It emphasizes the need for transparency and accountability in financial reporting.
 3. The second section outlines the various methods used to collect and analyze data.
 4. This includes both qualitative and quantitative approaches to ensure comprehensive results.
 5. The third part details the challenges faced during the research process and how they were overcome.
 6. Finally, the conclusion summarizes the key findings and their implications for future studies.

இந்த கருத்துக்கள், "சுயம் சிவம்"
எனும் பெயரால் அழைக்கப்பட்டு வருகிறது.
இதுவே, உண்மையான சிவமாகும்,
அல்லாதவைகள், அவற்றின் மூலமாக
உண்டாகின்றன. இவ்வாறு, உண்டாகின்ற
பொருள்கள், அவற்றுக்குரிய பண்புகளை
நிரூபிக்கின்றன. இவ்வாறு, நிரூபிக்கின்ற
பொருள்கள், அவற்றுக்குரிய பண்புகளை
நிரூபிக்கின்றன.

ଫଳରେ ସେ ନିଜର କିଛି ବିଷୟରେ ମଧୁ ଖୁଲି ଯାଇଥିଲା । ସେ କଥା ତୁମକୁ କହୁଛି ଶୁଣ ।”

“ତପସ୍ବିନୀ ଅଞ୍ଜନା ଦେଉଛନ୍ତି ରଖି ଗୌତମଙ୍କର କନ୍ୟା । ସେ କୁମାରୀ ଥିଲେ ଓ ସବଦା ତପସ୍ୟାରତା ଥିଲେ । ବାୟୁଦେବଙ୍କ ଦୟାରୁ ତାଙ୍କ ଅଞ୍ଜଳରେ ଯାହା ଫଳ ଆସି ପଡ଼େ, ତାହା ଖାଇ ସେ ଜୀବନ ଧାରଣ କରୁଥା’ନ୍ତି । ଥରେ ଶିବଙ୍କର ଏକ ଶ୍ରେ ବାୟୁଦେବତା ଆଣି ଅଞ୍ଜନାଙ୍କ ହାତରେ ଦେଲେ । ତପସ୍ବିନୀ ଅଞ୍ଜନା ତାକୁ ଫଳ ଭାବି ଖାଇଲେ । ତା’ପରେ ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ହନୁମାନ । ଅଞ୍ଜନା ନିଜ ଶରୀରରେ

ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ବାୟୁଦେବତାଙ୍କୁ ଡାକି ପଚାରିଲେ, “ତେ ପବନଦେବତା, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିର୍ଭର କରି ତପସ୍ୟାରତା ଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଏ କ’ଣ ? ମୁଁ ଜଣେ ତପସ୍ବିନୀ ଓ କୁମାରୀ । ମୋ ଭିତରେ ଏ ଲୋକର ପ୍ରାକୃତିକ ଉଦ୍ଭବ କିପରି ହେଲା । ଏହାର ପରିଣାମ ବା କ’ଣ ହେବ ? ପବନ ଦେବତା କହିଲେ, “ତୁମ ଅଞ୍ଜନା, ଯେଉଁ ଧରନ୍ତୁ । ମୁଁ ଏହାର କାରଣ କହୁଛି ଶୁଣନ୍ତୁ । ଦେବ ଦେବ ମହାଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ହଜନା ଶକ୍ତିର ସୃଷ୍ଟି ହେଲା, ତାହା ଏତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯେ ତାକୁ ଧାରଣ କରିବା ପରି ଉଚିତ୍ତପକ୍ଷକୁ ସମ୍ପାଦନ କରିବା କେହି ନ ଥିଲେ । ମୋ ଚେତନା ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ଥିଲେ ଆପଣ । ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ ଓ ତପସ୍କ୍ରମ କେବଳ ଶିବଙ୍କର ସେହି ଶକ୍ତିକୁ ଧାରଣ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ବୋଲି ମୁଁ ଏପରି କରିଛି । ମୋର ଦୋଷ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯଦି ଏପରି ନ କରିଥା’ନ୍ତି ସେହି ଶକ୍ତି ବାହ୍ୟକୁ ହୁଏତ ଧୂସ କରି ଦେଇଥା’ନ୍ତା । ଏବେ ଆପଣ ଦେଖିବେ ଆପଣ କୁମାରୀ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଜଗତ ବିଶ୍ୟାର ପୁଣିର ଜନନୀ ହୋଇ ପାରିବେ । ଏବେ ମୁଁ ସେ ଶିଶୁର ପିତା ଭାବରେ ନିଜକୁ ପରିପ୍ରେ ଦେବ ।” ଜନ୍ମ ହେବା ପରେ

କରିବାକୁ । କନ୍ଦୁ ବର ଦେଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ
 ଚକ୍ର ହନୁମାନର କୌଣସି କ୍ଷତି କରିବ ନାହିଁ ।
 ସୁଯୋଗେ ନିଜ ଚେତରୁ କିଛି ଅଂଶ
 ହନୁମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରି କହିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ
 ଚେତନା ଯୋଗେ ହନୁମାନ ଭବିଷ୍ୟତରେ
 ଜଣେ ମହାନ ବକ୍ରା ଓ ବିଦ୍ଵାନ ଭବରେ
 ପ୍ରମୁଖ ଲଭ କରିବେ । କହୁଣ୍ଡଦେବ କହିଲେ
 ହନୁମାନ ଜଳ ମଧ୍ୟରେ ଅନାୟାସରେ
 ବାହାରି କରିପାରୁ । ଯମରାଜ ବର ଦେଲେ
 କି କି ଲାଭକୁ ଯୁବ ହନୁମାନର କଦାପି ନୃତ୍ୟ
 କରିବ ନାହିଁ । କୁବେର ହନୁମାନଙ୍କୁ ବର
 ଦେଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ହନୁମାନଙ୍କୁ
 କଦାପି ଆଘାତ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଶିବ

ମଧ୍ୟ ବର ଦେଲେ କି ତାଙ୍କର ଶକ୍ତି
 ହନୁମାନର କୌଣସି କ୍ଷତି କରିବ ନାହିଁ ।
 ବକ୍ରା ଓ ବିଦ୍ଵାନ ମଧ୍ୟ ବର ଦେଲେ । ସେହି
 ସବୁ ବର ପ୍ରାପ୍ତ କରି ସେ ହେଲେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ,
 ସୁକରେ ଅଜେୟ, କାମରୂପ ଏବଂ
 କାମଗାମୀ । ନିଜ ସୁହୃଦ୍ଵ ଏପରି ଭାବରେ
 ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଦେଖି ବାୟୁଦେବ ଖୁବ୍ ଖୁସି
 ହେଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଏ ଘଟଣା ପରେ ଆଉ ଏକ ସମସ୍ୟା
 ଦେଖାଦେଲା । ହନୁମାନ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇ
 ବନ ମଧ୍ୟରେ ନିରାଶ୍ରୟ ଭାବରେ ବାହାରି
 କରି ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ହଇରାଣ କଲା ।
 ଏଣେ ଚଢ଼ିଲମତି ବାଳକ, ଏଣେ ପ୍ରଭୃତ
 ଶକ୍ତିଶାଳୀ । ତେଣୁ ସେ କେ ହୁହଲବଚିତଃ
 ଗଛ ଘାଟି ପକାଉଥିଲା ତ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କ ବିଚ୍ଚଳ
 ଦୃଶ୍ୟକୁ ଅଧି ହୁଣ୍ଡାଇ ଯୋଉଠି ଦେଉଥିଲା ।
 ଏସବୁ ନ କରିବାକୁ ତାକୁ ବାୟୁଦେବ
 ଓ ତା'ର ମାତା ଅନେକ ଥର କହିଲେ
 ମଧ୍ୟ ସେ ଭିଦି କରି ସେହି କାମକୁ
 କରୁଥିଲା ।

ହନୁମାନର ବ୍ୟବହାରରେ ରାକ୍ଷସମାନେ
 ବହୁତ ହଇରାଣ ହେଲେ, ଏଣେ ତାକୁ ରାଜା
 ମଧ୍ୟ କିଛି କହିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଯେତେହେଲେ
 ସେ ଏକ ସରଳ ବାଳକ । ଯେପରି ସୁନ-
 ରାକ୍ଷସମାନେ ଏକାକୀ ହେଇ ନିଜ ନିଜ
 ଭିତରେ ଆଲୋଚନା କରି ହନୁମାନଙ୍କୁ

ଆଜ୍ଞାପି ହେଲେ । ଯାହାକି କହୁଥିଲା,
 “ହନୁମାନ ତୋର ଏହି ଗୁଣର ଓ କୌତୁକ
 ଆମ ପାଇଁ ହେଉ ଉପକାରୀ ।
 କହୁଥିବା ପରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ବାହୁ ଯୋଗେ
 ଦେଲେ ଅବତାର ନେବେ ତାଙ୍କର ବାହନ
 ହୋଇ ରହିବୁ ବୋଲି ଆମେ ଜାଣିବୁ । ଏବେ
 ଆମେ ଏହିପରି ଲକ୍ଷ୍ମୀ କହୁଛୁ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର
 ବହୁଳ ଅବତାରକୁ ନ ଦେଖିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୋର
 ଏହି ବଳ ଓ ପରାଜୟ ମାୟାରେ ତୁ ମାୟାକୁ
 ବିସ୍ମରଣ ହୋଇ ରହିବୁ । ତାକୁ ଦଶନ
 କରିବା ପରେ ତୁ ନିଜର ସବୁ ଶକ୍ତି ଖୋଲି
 ପାଇବୁ ।”

ତା’ପରେ ହନୁମାନ ନିଜ ଶକ୍ତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ରୂପେ ଉଲ୍ଲସିତ ଜଣେ ସାଧାରଣ ବାଳକ
 ଭାବରେ ସ୍ବାଧ୍ୟାୟ ଓ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିବାରେ
 ମନ ଦେଲା । କିଛିଦିନ ଉପରୁ ଉପରାଜ
 ମରିଯିବାରୁ ବାଳୀ ରାଜା ହେଲେ ଓ ସୁଗ୍ରୀବ
 ସୁବରାଜ ହେଲେ । ପ୍ରଥମରୁହିଁ ସୁଗ୍ରୀବ ଓ

ହନୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇ
 ଯୋଦ୍ଧାବଳୀର ବାଳୀ ଓ ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ
 ହେଲା ଯୋଦ୍ଧାବଳୀଙ୍କ ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ହନୁମାନ ନିଜ ଶକ୍ତି ଉପରେ ଉତ୍ସାହ
 ହୋଇଥିଲା ତେଣୁ ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କୁ ମାଡ଼ାମାରି
 କରିପାରୁ ନାହିଁ ।”

ଆଜ୍ଞା କହୁଥିଲା, “ସୁଗ୍ରୀବ, ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କୁ
 ବ୍ୟାଧିରଣ ଶିଖୁ ଶିଖୁ ଯେ ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ଉଦ୍ଧାରକାରୀ ଅସ୍ତ୍ରାଳେ ମରିବୁ ହନୁମାନ
 କହୁଥିଲା । କୌଣସି କଥାରେ ମନ ତା’
 ମର ନେବୁ ଦୃଶ୍ୟ ନାହିଁ । ଯେହି
 ଉଦ୍ଧାରକାରୀ ହେବ ବାହା ।”

ତା’ପରେ ଗୁମ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ହନୁମାନଙ୍କ
 ବଳ, ବୁଦ୍ଧି, କବେଳ, ଜ୍ଞାନ କଥାକୁ
 ବିଷୟରେ ମୁଖ୍ୟମାନ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଅବସ୍ଥା
 ଆନନ୍ଦକ ହେଲେ ଓ ତାହା ଅଗ୍ରାନ୍ତ
 ବାଳୀର ମନ ଉପରେ ଉପକାରୀ ହେବୁ
 ପାଇଁ ମୁଗୁ କଲେ ।

ପ୍ରତିଶୋଧ

ମୂଳସ୍ୱରୂପର ଅଧିବାସୀ ମହାଦେବ ଥିଲେ ଜଣେ ଯାଦୁକର । ସେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ଓ ମନ୍ତ୍ର ଯାଦୁ ଶିଖିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେସବୁର ଦୁରୁପଯୋଗ କେବେ କରୁ ନଥିଲେ । ନିଜେ ପରିଶ୍ରମ କରି ଯାହା ପାଉଥିଲେ ସେଇଥିରେ ସେ ଚିତୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପୁଅଟିଏ ଥାଏ: ତା'ର ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ସେ ତାକୁ ସବୁ ପ୍ରକାର ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ଶିଖାଇଥାନ୍ତୁ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ କିନ୍ତୁ ଯାଦୁବିଦ୍ୟାର ତମକାରିତା ଦେଖାଇ ଧନ ରୋଜଗାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ । ସେ ଶୋହଲ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ପାଇଁ ଗଲ । ରାସ୍ତାରେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ପଡୁଥା'ଏ । ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଉଥାଏ । ତା'ପରେ ଯାଦୁ ଖେଳ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ବହୁତ ପଇସା ପାଉଥାଏ ।

ଏମିତି ଯାଉ ଯାଉ ଥରେ ସେ ଯାଇ ତୋରଣ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାକାର ରାଜା ଥିଲେ ବିହମସେନ । ରାଜା ବିହମସେନଙ୍କର ବିବାହର ବହୁବର୍ଷ ପରେ ପୁଅଟିଏ ହୋଇଥାଏ । ତା'ର ଜାତକ ଦେଖି ଜ୍ୟୋତିଷମାନେ କହିଥା'ନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ଯାଦୁକର ଯୋଗୁ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କର କୌଣସି କ୍ଷତି ବା ହାନି ହେବାର ଯୋଗ ଅଛି । ସେଥିପାଇଁ ଯାଦୁକର ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ରାଜାଙ୍କ ହୃଦୟ ଭୟରେ କମ୍ପି ଉଠିଲା । କିନ୍ତୁ ସେସବୁ ସେ ବାହାରେ ପ୍ରକାଶ ନ କରି ଯାଦୁକର ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ଯଥାବିଧି ସ୍ୱାଗତ କଲେ । ରାଜା ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜ୍ଞାନଦେବଙ୍କ ସହିତ ମନ୍ତ୍ରଣା କଲେ ଯାଦୁକରକୁ ଯେପରି ବେଶି ପ୍ରଶଂସା ଦିଆ ନଯାଏ । ମନ୍ତ୍ରୀ ତା'ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପାରିଷଦ ଏକଥା ଶୁଣି

ରାଜା କହଲେ, “ମହା ରାଜା, ଏତେ ଭାବନା କ’ଣ ? ତାକୁ ମାରିଦେଲେ କ’ଣ ହେବ ।”

ରାଜା ମହା ଚନ୍ଦ୍ରାରେ ପଡ଼ିଲେ, କାରଣ ନାହିଁ କିଛି ମାରିବା ପାଇଁ, ଏଣେ ପୁଅର କବଳ ଉପରେ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିପାରେ । ତେଣୁ ସୁଦ୍ଧା ଚାଲି ଚାଲିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଧୂଳି ପାରିଷଦଟି ରାଜାରେ ଶାନ୍ତ ସହଜ କଥା ମିଳାଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ମାରିଦେଲା । କଥାଟି ଯେତେ ଗୁଡ଼ିରେ ରଖିଲେ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବାମା ମହାଦେବ ସେକଥା ଲେକି କଥାବାସୁରୁ ଶୁଣି ତୋରଣ ଦେଶରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସବୁ ବିଷୟରେ ଶବର ସତ୍ୟ କରିବା ପରେ, ଦିନେ ବାଲକ

ଶେଳାଳିଆବା ସମୟରେ ସେ ତାଙ୍କ ମହା ରାଜା ନେଇ ନାମ ଦେଖାକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ନାମ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚି ମହାପଦାବ ଦାୟାକୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଯାଇ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଗୋଟିଏ କାଠ ଯୋଗରେ ରହିଲେ । ତା’ପରେ ଯାହାଙ୍କର ମହାଦେବର ପୁଅ ଭାବରେ ସେ ସେଠାରେ ବାସ କଲେ । ତାଙ୍କର ନାମ ରଖାହେଲା ବରମଣି ।

ଏଣେ ରାଜା ଯେତେବେଳେ ଜାଣିପାରିଲେ ସେ ତାଙ୍କର ଅତି ଆଦରର ପୁଅକୁ କିଏ ହରଣଗୁଲ କରି ନେଇ ଯାଇଛି, ସେ ଦୁଃଖରେ ଓ ହତାଶାରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲେ । ରାଜାଙ୍କ ପାଇଁ କେହି ଉଦ୍ଧାରକାରୀ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଶୂନ୍ୟ ଲାଗିଲା । ସେ ଅସହ୍ୟ କରାଯାଇ ମରଣ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଜ୍ଞାନଦେବ ତାଙ୍କୁ ମୋହରୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଦେଲେ, “ମହା ରାଜା, ଜ୍ୟୋତିଷମାନେ କହୁଛନ୍ତି ରାଜାଙ୍କୁ ମୋହରୁ ଯାହାଙ୍କର ଯୋଗୁଁ ମୋହ ହୋଇଛି ତେଣୁ, କିନ୍ତୁ ଧୂଳି କଥା ତ କହିନାହାନ୍ତି । ପୁଣି ଏହାକୁ କଟିଲେ ସେହି ମୂର୍ଖ ପାରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟ ଯେବୁ । ଏବେ ଯେଉଁ ଧରନ୍ତୁ । ଯାହା ଭାଗବାନଙ୍କର ଲକ୍ଷଣ ।”

ରାଜା ସେହି ଦିନଠାରୁ ଚାଲିଗଲା ରହିଲେ କେଉଁଠିରେ ମନ ଲାଗୁ ନଥାଏ ତେଣୁ

କାଳିଙ୍ଗମେ ସେ ସେସବୁ ଘଟଣା କିଛିଟା
 ଧ୍ୟାନ କରି ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସୁନ ମନୋନିବେଶ
 କଲେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମରବାବେଲେ ତାକୁ ସୋହଲ
 ବର୍ଷ ବୟସ ହୋଇଥିଲା । ମହାଦେବ
 ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ପାଳି ପୋଷି ସୋଲବର୍ଷର
 କରିଲେ । ତା'ପରେ ସେ ତାଙ୍କୁ ନେଇ
 ଚୋରଣ ଦେଶକୁ ଗଲେ । ସେ ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ
 କହିଲେ, “ପୁଅ, ତୁ ଯେତେବେଳେ ଶିଶୁ
 ଥିଲୁ ତୋ ଭାଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଏଇ ଦେଶକୁ ଆସି
 ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଥିଲା । ତୁ ଏଇ
 ପେଟିଟି ନେଇ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିବୁ,
 କି ସେ ତୋ ଭାଇକୁ ଯେଉଁ ପୁରସ୍କାର
 ଦେଇଛନ୍ତି, ତା'ର ବଦଳରେ ମୁଁ ଏଇ
 ପୁରସ୍କାର ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଉଛି । ଏତକ କହି
 ପେଟିଟି ରାଜାଙ୍କୁ ଦେବୁ ।”

ବୀରମଣି ବସ୍ତ୍ରାବୃତ ହୋଇ ମହାଦେବଙ୍କୁ
 ପଚାରିଲା, “ବାପା, ତମେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋତେ
 କହିନାହିଁ କି ମୋର ଭାଇ ଜଣେ ଅଛନ୍ତି
 ବୋଲି ।”

“ପୁଅ ଏବେ ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ସେହୁ
 ଅନୁସାରେ କାମ କର । ତା'ପରେ ତୋ
 ଭାଇ ବିଷୟରେ ଶବ୍ଦର ତୁ ପାଇ ପାରିବୁ ।”
 ମହାଦେବ କହିଲେ ।

ବୀରମଣି କାଠପେଟିଟି ଧରି ରାଜଭବନ
 ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି

ରାଜାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ସେ କହିଲେ;
 “ମହା ରାଜା, ମୁଁ ଯାଦୁକର ମହାଦେବଙ୍କ ପୁତ୍ର
 ବୀରମଣି । ବହୁତ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମୋ ଭାଇ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେତେବେଳେ ଯାଦୁବିଦ୍ୟା ପ୍ରଦର୍ଶନ
 କରିବାକୁ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲେ ସେତେବେଳେ
 ଆପଣ ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ପୁରସ୍କାର ଦେଇଥିଲେ
 ତା' ବଦଳରେ ମୋର ପିତା ଆପଣଙ୍କୁ ଏହି
 ପୁରସ୍କାର ପଠାଇଛନ୍ତି ।”

ରାଜା ପେଟିଟୋଲି ଦେଖିଲେ ସେଥିରେ
 ତାଙ୍କ କାଳକ ପୁତ୍ର ଭଦ୍ରସେନର ପୋଷାକ ଓ
 ଅଳଙ୍କାର ସବୁ ଥିଲା । ତାକୁ ଦେଖି ରାଜାଙ୍କର
 ଦୁଃଖ ଓ ଖୋସ ଏକାକାର ହୋଇଗଲା ଏବଂ
 ସେ ପ୍ରାୟ ପାଗଳ ହୋଇଗଲେ । ହେ.୧ର

ଆବେଶରେ ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ଓ
 ତାଙ୍କ ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ଥିବା ବରମଣିକୁ ବସା କରାଯାଇ
 ଉଦ୍‌ଘାଟ ହେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ଜ୍ଞାନଦେବ ତତ୍ତ୍ୱ-
 ସାଗରୀ, ଗଜାକୁ ଧରି ପକାଇ କହିଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀ
 ଦୁଆକୁ ମହାଦେବ, ଥରେ ଭବିଷ୍ୟ ଆବେଶରେ
 ଥାଇ ଏକ ଭୟଙ୍କର ପାପକୁ ପ୍ରଣୟ
 ଦେଇଥିଲେ, ଆଜି ପୁଣି ହୋଧବରେ
 ଆହୁର ଏକ ପାପ କରି ବସିବେ । ଦେଖନ୍ତୁ
 ଯଦି ଯାଦୁକର ଭଦ୍ରସେନଙ୍କୁ ବସ କରିଆଁନ୍ତା
 ତେବେ ସେ ସେତେବେଳେ ଏସବୁ ନ ପଠାଇ
 ଏବେ କାହିଁକି ପଠନ୍ତା । ଆହୁର କିଛି ଗୁଡ଼
 ରହସ୍ୟ ରହିଛି । ଯେଉଁ ଧର ଅପେକ୍ଷା
 କରନ୍ତୁ ।” ଗଜା ଚୁପ୍ ରହିଲେ ।

ତା’ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ପେଟକୁ ଖୋଲି ସବୁ
 ଜିନିଷ ବାହାର କରି ଦିଅନ୍ତେ ଶେଷକୁ ଏକ
 ଛୋଟ ଚିଠିଟିଏ ପାଇଲେ । ସେଥିରେ
 ଲେଖାଅଛି, “ମହାରାଜ ଏବେ ଯାହାକୁ
 ଆମଣ ମାରିଲେ ସେ ଆପଣଙ୍କ ପୁତ୍ର ଭଦ୍ରସେନ

ହୋଇ ପୁଅ ହୁଏ । ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ ଯୋଗ
 ନାହିଁ । ସୁଦ୍ଧା କହା କର କି ପାପ ଆପଣ
 କରିଥିଲେ । ଏବେ ମୋର ଦୁଃଖ ଆପଣ
 ବୁଝିପାରିବେ ।”

ଏବେ ଘଟଣାଟା ସମସ୍ତେ ବୁଝିଗଲେ ।
 ମନ୍ତ୍ରୀ ଗଜାକୁ ବନ୍ଦ କରି ନଥିଲେ, ଗଜା
 ବରମଣିକୁ ନାଷ୍ଟ୍ୟ ବସ କରାଆଁନ୍ତେ ଏବଂ
 ତା’ପରେ ଗଜାଙ୍କ ଅବସ୍ଥା କ’ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା ।
 ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱରତା, ଯେଉଁ ଓ ପ୍ରକୃତ
 ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧୂଷ୍ଟ ଯୋଗୁ ଗଜା ତାଙ୍କର ହରାଇଥିବା
 ପୁତ୍ରକୁ ଫେରି ପାଇଲେ । ଏବେ ମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କର
 ପ୍ରିୟାଦର୍ପି ପ୍ରାୟ । ସେ ସବୁ ଝୁଲିଯାଇ
 ଆନନ୍ଦରେ ନିଜ ପୁତ୍ରକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲେ ।
 ତା’ପରେ ଯାଦୁକର ମହାଦେବଙ୍କୁ ଡାକ
 ଯଥେଷ୍ଟ ସଜ୍ଜାର କରି ତାଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷମା
 ମାଗିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାରକୁ
 ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ରାଜନବରରେହିଁ
 ରଖିଲେ ।

ରଜାଙ୍କ ଜୁଆଇଁ

ନରଓଡ଼େ ଦେଶରେ ଥିଲା ଓଁଲ୍ ସନ୍ ନାମକ ଯୁବକ । ତା' ଯୁବକ ଏପରି ଯେ ସେ କାମଦାମରୁ ଯାହା ପଇସା ପାଏ, ତାକୁ ଅନ୍ୟର ଉପକାର ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଦିଏ । ନିଜ ପାଇଁ କିଛି ଚିନ୍ତା କରେ ନାହିଁ ।

ଲୋକେ ତା'ଠାରୁ ଉପକାର ପାଆନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ପଛରେ ଅଛାକରି କହନ୍ତି, “ବାପ୍ରେ ବାପ୍! ଟୋକାର କାରବାର ଦେଖ! ସତେ ଅବା ରଜାଙ୍କ ଜୁଆଇଁ!!”

ବାରମ୍ବାର ଏକଥା ଶୁଣିବା ପରେ ଓଁଲ୍ ସନ୍ ମନରେ ବଡ଼ କୌତୁହଳ ହେଲା— ରଜାଙ୍କ ଜୁଆଇଁର ବିଶେଷତ୍ତ୍ୱ କ'ଣ? ଥରେ ରଜାଧାନୀ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଦୁଃଖିନୀ ।

ଦିନେ ସେ ଗାଁରୁ ବାହାର ପଡ଼ିଲା । ବାଟରେ ଆଉ ଦୁଇଜଣ ଯୁବକଙ୍କୁ ସେ ଭେଟିଲା । ସେମାନେ ବି ରଜାଧାନୀ ଯାଉଥିଲେ ।

ଯାଉ ଯାଉ ଦେଖିଲେ ନିଜଜନ୍ମଦିନ ବ୍ରହ୍ମାଟିଏ ସେମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲା, “ପିତାଙ୍କୁ, ମୋତେ କେହି ପାଣି ସୁନ୍ଦର ଆଣିଦେବା!”

ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ଓଁଲ୍ ସନ୍ କହୁ କହୁ ଶକ୍ତି ଏ ଭଙ୍ଗା ପାତ୍ର ଯୋଗାଡ଼ କରି ପାଣି ଆଣି ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଦେଲା । ବ୍ରହ୍ମା ଖୁସି ହୋଇ କହିଲା, “ସୁଅ ଜୁଆଡ଼େ ଯାଉଛୁ?”

“ରଜାଧାନୀକୁ ଯାଉଛି । ରଜାଙ୍କ ଜୁଆଇଁଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ।” ଓଁଲ୍ ସନ୍ କହିଲା ।

“ବେଶ । ମୁଁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରୁଛି, ଭଲ କରି ଜାଣିବୁ । ମନେ ରଖିଥା, ଯିଏ ତୋର ସେବା କରିଥିବ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ କେବେ ହତାଦର କରିବୁ ନାହିଁ । ଯିଏ ଦିନେ ଶୀର୍ଷରେ ଥିବ, ତାକୁ କେବେ ହେଁସୁ କରିବୁ ନାହିଁ ।” ବ୍ରହ୍ମା ଏଭଳି କହି ଓଁଲ୍ ସନ୍‌କୁ ବିଦାୟ ଦେଲା ।

ଓଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ୍ତୁ, ମାଆ ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଯୋତା ହଳକରୁଁ ପଟେ ଛୁଟିଗଲା । “ସିଏ
ମୋର ଏତେ ସେବା କରନ୍ତୁ, ତାକୁ ଯୋଯାଡ଼ି
ଦେବ ନାହିଁ ।” ଏହା କହି ସେ ତାକୁ
ହାତରେ ଧରିଲା । ଆଉ କିଛି ବାଟ ଯାଇଛି,
ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ମଇଁଷି ଶିଙ୍ଗ ପଡ଼ିଛି । “ଇଏ
ଦିନେ ମଇଁଷିର ଶିର୍ଷରେ ଥିଲା ।” ଏହା
କହି ସେ ତାକୁ ଉଠାଇ ନେଲା ।

ନୌକାରେ ନଦୀ ପରି ହେବା ବେଳେ
ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଯୁବକ ତଥା ଅନ୍ୟ ଯାତ୍ରୀ-
ମାନଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାରୁ ସେ ବୁଝିଲା, ରାଜା
ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି କି ରାଜକୁମାରୀ ଗୋଟିଏ
ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଛନ୍ତି । ସେ ଯାତ୍ରା ହାତରେ
ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରତୀକ ଦେଖିବେ, ତା’
ସହ କଥା ହେବେ । ସେ ଯୁବକ ଦୁଇଜଣ
ଓ ଅନ୍ୟ କେଇଜଣ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପ୍ରଭୁ
ଅନେକ ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରତୀକ ଧରି
ଯାଉଥିଲେ ।

ରାଜଧାନୀରେ ଓଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା
ପରେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ମାନେ ତାକୁ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ
କମ୍ବଳରେ ପକ୍ଷିଆକଲେ । ରାଜକୁମାରୀ ଧରେ
ତାକୁ ଅନାଇ ଦେଇ କହିଲେ, “ଠିକ୍ ! ମୁଁ
ସ୍ୱପ୍ନରେ ତେବେ ଏଇ ଯୁବକକୁ ଦେଖିଥିଲି ।
ହାତରେ ଶିଙ୍ଗ ଓ ସୁରୁଣା ଜୋତା ଥିଲା !”
ସେ ତା’ପରେ ଯୁବକକୁ ପଚାରିଲେ, “ତମେ
କାହିଁକି ରାଜଧାନୀକୁ ଆସିଲ ?”

“ରାଜାଙ୍କ ଜୁଆଇଁ କିପରି ଜାଣିବା ପାଇଁ !”

ରାଜକୁମାରୀ ହସିଲେ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ
କହିଲେ, “ସ୍ୱପ୍ନ ଅନୁସାରେ ଏହି ଯୁବକ
ତମ ଜୁଆଇଁ ହେବେ !”

ରାଜାଙ୍କର ଆଜି କେହି ଦୁଃଖିଆ ନଥିଲେ ।
ଓଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ବିଦା ହେଲା ଓ
ପରେ ରାଜା ହେଲା । ଦିନେ ସେ ତା’ ଗାଁକୁ
ଯାଇଥାଏ । ରାଜାମାନେ କହୁଥାନ୍ତି, “ମୁଁ
କହୁ ନଥିଲି ? ଆମ ଓଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ କାରବାର
ଠିକ୍ ରାଜାଙ୍କ ଜୁଆଇଁ ଭଲ !”

“ଦେଖ ସେ ପରୁରଲ, ମୁଁ ବାବୁର କି
କରିଛି । ମୁଁ ଯିବା ପରେ, ତୁମେ ବାବୁ
ବେର ଦିଅ ଯେ ଜଣେ ଦେଖିବା ବାବୁର ବାବୁ
ଉଦ୍ୟାନରୁ ହରଣ କରି ନେଇ ଯାଇଛି ।
ସେପରି ଅବସ୍ଥାରେ ରାଜା ଅବଦ୍ୟ ଦେଖିବା
କରିବେ ଯେ ଯିଏ ତାଲିକଠାରୁ
ବଜକୁମାରଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ସେହି ବାବୁ
ବବାଦ କରିବ । ବାବୁ ଦୁଇ ଶୁଣିଦଳ ପରେ
ତୁମେ ମେ ତେ ନେଇ ବଜାକ ପାଖକୁ ଯିବ ।
ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ କହିବି । ତା’ପରେ ତୁମେ
ଦଳ ଧବରେ ପରିଗଣିତ ହେବ ଓ ଆମର
ବବାଦ ହେବ ।” ପ୍ରିୟମୁଦା କହିଲେ ।

ବଜକୁମାର ବୁଝି କହିଲା, “ବଜକୁମାର,
ଆପଣ ଯେପରି ମେ ତେ କହିବେ ମୁଁ ସେପରି
କରିବି ।”

ବଜକୁମାର ଉଦ୍ଧାର ଶୁଣି ପ୍ରିୟମୁଦା ସହସ୍ତ୍ର
ହୋଇ ବଜକୁମାରକୁ ନେଇଲେ । ସହସ୍ତ୍ର
ସହସ୍ତ୍ରରେ ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷଣ ଧରିବା ନଥିଲା ।
କେବଳ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରବଳ କେବଳ
ହେବ ସେତେ ଜାଣେ । କାହାକୁ ପଚାରିଲେ
କେହି ସନ୍ଦେହ କରିବ ଭାବ ସେ ଚାପୁ
ରହିଲେ । ଭାବିଲେ ରାଜରେ ନିଷିଦ୍ଧ ଯାଇ
ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ । ରାଜରେ ସେ
ସହସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରବଳ କରି ଶୁଣିବାକୁ ଆଜିମୁ
କଲେ ଏବଂ ଭାବିଲେ ଏହି ସବରେ ଶୁଣି
ଶୁଣି ସହସ୍ତ୍ରରେ ଶେଷରେ ପହଞ୍ଚିବେ ।

ଦେଖ ସେ ପରୁରଲ, “ଯୋଜନା କି
ପ୍ରକାରର ?”

“ସାବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ । ରାଜଭବନରୁ
ବାହାରିବୁ ଯିବୁ ତୋର ରୁଦ୍ଧ ସୁଦ୍ଧା
ଅଛି । ମୁଁ ସେଇ ରୁଦ୍ଧ ସୁଦ୍ଧା ରାସ୍ତା ଦେଇ
ବାହାରିବୁ ଯିବ । ତୁମେ କି ତୁମର ଘର
କେଉଁଠି । ମୁଁ ନିଜର ବେଶ ବଦଳାଇ ଯାଇ
ସେଠାରେ ଠିକ୍ ପହଞ୍ଚି ଯିବି ।” ପ୍ରିୟମୁଦା
କହିଲେ ।

“ଆପଣ ଧରେ ଚିନ୍ତା କରିଛନ୍ତି କି
ରାଜନବରରେ ଆପଣଙ୍କୁ ନ ପାଇଲେ
ଶୁଣିଆଡ଼େ କି ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ?”
ବଜକୁମାର କହିଲା ।

ଶେଷ କେଉଁଠି ବା କେତେଦୂର ସେ କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଚାଲି ଚାଲି ଥକା ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ତଥାପି ଚାଲିଥା'ନ୍ତି । ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ସସ୍ତ୍ରା ଖୁବ୍ ଅସକାର । ବହୁଦୂର ଚାଲି ଚାଲି ମଧ୍ୟ ସସ୍ତ୍ରାର ଶେଷ ନାହିଁ । ସେଠାରୁ ଫେରି ବିଜୟକୁ ଯେ ସେ ସମ୍ଭାଦ ଦେବେ ସେକଥା ଭାବିଲା ବେଳକୁ ମଥା ଘୁରୁଗଲା । ଶିଳ୍ପ ସୁଡ଼ଙ୍ଗର ଦ୍ଵାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସେ ଦୌଡ଼ିଲେ । କିଛି ଦୂର ଯାଇ ସେ ନିରାଶ ହେଲେ । ଏତେ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ଯେ ଲାଗିଲା ସେ ଅନ୍ତେତ ହୋଇ ଯିବେ । କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ରାମ କରୁ କରୁ ସେ ଗଭୀର ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ମାଟି ଗୋଡ଼ି ଉପରେ ଶୋଇଥିବାରୁ ଦେହ ଦରଜ ଲାଗୁଥିଲା । ତଥାପି ମଧ୍ୟ ରାଜଭବନର ପଲଙ୍କ ଓ ଗନ୍ଧିଶେୟ ଉପରେ ଶୋଇବା ଅପେକ୍ଷା ଏ ନିଦ ତାଙ୍କୁ ବେଶି ମଧୁର ଓ ଆରାମ ଦାୟକ ଲାଗିଲା । ତା'ପରେ ସେ ଚିନ୍ତା କଲେ ଏବେ ତ ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଖୋଜିବେଶି । ପୁଣି ବିଜୟ ମଧ୍ୟ ଯୋଜନା ମୁତାବକ ଯାହା କହିବାର କହିଥିବ । ତେଣୁ ଏବେ ଫେରିଯିବାର ଆଉ ଉପାୟ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସୁଡ଼ଙ୍ଗରର ଶେଷଭାଗ କେଉଁଠି କିପରି ସେ ଜାଣିବେ ? ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିଲା, ଥରେ ତାଙ୍କ ବାବା କହୁଥିଲେ ଯେ

ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରେ ଯିବାକୁ ହେଲେ ଶାଢ଼ୀ ଓ ପିନ୍ଧାୟ କିଛି ସାଥରେ ନେବା କଥା । ସଫୁର୍ଣ୍ଣ ସସ୍ତ୍ରା ପ୍ରାୟ ଦେଉଳିନ ଲାଗିବ । ସେ କଥା ଭାବି ସେ ଭୟରେ ଥରିଲେ । କାରଣ ଏତେ କଷ୍ଟ ଜୀବନରେ ସେ କେବେ ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ସେ ପୁଣି ଚାଲିଲେ । ମନର ଦୃଢ଼ତା ଯୋଗୁ ସେ କୌଣସି କଷ୍ଟକୁ ଖାତର କରୁ ନଥା'ନ୍ତି । ପ୍ରଥମତଃ ବିଜୟ ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କରିଛି । ତେଣୁ ସେ ଭାବିଲେ ପ୍ରାଣରକ୍ଷାକାରୀ ପାଇଁ ଯଦି ପ୍ରାଣ ଦେବାକୁ ହୁଏ ତେବେ ପଛଘୁଞ୍ଚି କାହିଁକି ? ପୁଣି ଦ୍ଵିତୀୟତଃ ସେ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କ ଯୋଜନା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତାକଲେ, ଦୁଃଖ,

ଘୁଣା, ଲୁହା ଓ ଉଧୁରେ ତାଙ୍କ ମନ ଓ
 ଶରୀର ଶିଫର ଉଠିଲା । ମନେ ମନେ ସେ
 ଯାକିଲା କାଳ, ଯଦି ମୋ କୋହରେ କ୍ଷମା ଯୁକ୍ତ
 ତେବେ ଆଜି ତେବେ ମୁଁ ସେହି ଘଣ୍ଟା ଯୋଜନାକୁ
 ପଣ୍ଡା କରିବି ଓ ବିଜୟକୁ ବିବାହ କରିବି ।
 କିନ୍ତୁ ବିଜୟକୁ ଆଜି ଦେଇ ଯଦି କୌଣସି
 ମତେ ତା' ଜୀବନ ଉପରେ ବିପଦ ଆସେ
 ତେବେ ମୋର କ୍ଷମା ଯୁକ୍ତ ଘରେ ଜିନ୍ଦା ହେବା
 ବୁଝା ଏବଂ ମୋର ଜୀବନ ମଧ୍ୟ ବୁଝା ।
 ଏହାରେ ଲାଜ ଲାଗି ମୋ ଦୃଢ଼ତାର ସମ୍ମତ
 ଆଗକୁ ଚାଲିଥା'ନ୍ତି ।

ଏମିତି ଅଳଙ୍କାର ବିନା ଦେଉଳିନ କାଳ
 ଚାଲି ଚାଲି ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଅବଶେଷରେ ସେହି
 ଭୟଙ୍କର ସୁନ୍ଦରୀ ସୁନ୍ଦା ଶେଷ ହେଲା । ଶେଷ

କାଳରେ ଥିଲା ଏକ ବିଚାର ଦୁଃଖ ସେହିଠାରେ
 ମାଟ ଉପରକୁ ଯିବାପାଇଁ ପାହାଚ ପଡ଼ିଛି ।
 ସେ ସେହି ପାହାଚରେ ଢେବାକୁ ଆରମ୍ଭ
 କଲେ । କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧିର ଆନନ୍ଦ ମନରେ
 ଆଣିଦେଲା ଅସୀମ କ୍ରେ ଓ ଦୃଢ଼ତା ।

ସେ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଲେ । ଅଧା ଅନ୍ଧକାର
 ଭିତରେ ସେ କବାଟ ପରି କିଛି ଦେଖିଲେ ଓ
 ସେଇଟା ଟାଣି ଖୋଲିଦେଲେ । ବାହାରୁ
 ଆଲୋକ ଓ ପବନ ଆସି ତାଙ୍କ ଦେହରେ
 ଲାଗିଲା । ତାଙ୍କର ମନେ ହେଲା ଯେପରି ସେ
 ପ୍ରାଣ ପାଇଲେ । ସେ ଆଉ କିଛି ବିଚାର ନ
 କରି ଅନ୍ୟ ପଟକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଗଲେ । କିଛି
 ଚିନ୍ତା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଶୁଣି ପାରିଲେ
 କେତେକ ଲୋକ ଚିତ୍କାର କରି କହୁଛନ୍ତି,

“ଦେବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଛନ୍ତି, ଦେବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଛନ୍ତି!”

ପ୍ରିୟଦର୍ଶା କିଛି ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ । ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟ କିଛି ବୁଝିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ସେଠାରେ ବେତୋଷ ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲେ । ଏବେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେଉଁଠାରେ ସେ ପଡ଼ିଥିଲେ ସେହି ସ୍ଥାନର ଅନନ୍ତରୁରରେ ନନ୍ଦନ ନାମରେ ଗ୍ରାମଟିଏ ଥାଏ । ସେହି ଗ୍ରାମରେ ବାସ କରୁଥିବା ଲୋକ ଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୂର୍ଖ । ସେମାନଙ୍କ ମୂର୍ଖତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ସେହି ଗ୍ରାମରେ ରହୁଥିବା ଦୁଇଜଣ ଦୁଷ୍ଟଲୋକ ନାନା ଉପାୟରେ ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଠକୁଥାନ୍ତି ।

ଦୁଇଜଣଙ୍କ କଥା କହିବା ଟେକା ଏବେ ଗୁରୁଗୁରୁ ଯେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦେବତା ଭାବରେ ଖାତିର କରୁଥାନ୍ତି । ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ବୋକା ବନାଇବାରେ ସେମାନଙ୍କ ଉପାୟ ସବୁ ହାସ୍ୟାସ୍ମଦ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସରଳ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ସେସବୁ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନଥିଲେ ।

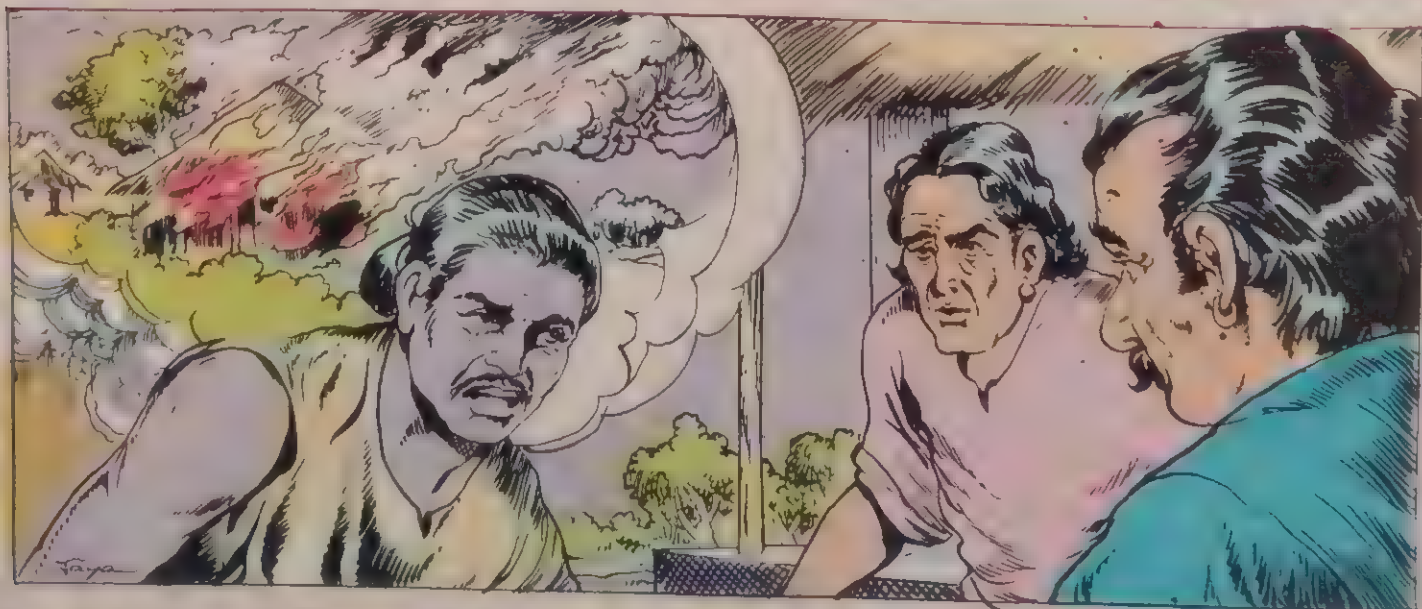
ଗ୍ରାମରେ କିଛି ବିପଦ ହେଲେ ବା ବର୍ଷା ନହେଲେ ବା ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହେଲେ ସମସ୍ତେ ସେହି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ନ୍ତି । ଆଉ କୌଣସି ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ତ ସେମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ବିନା ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ନାହିଁ । ସେମାନେ ନାନା ପ୍ରକାର କଥା କହି ସେମାନଙ୍କୁ ଡରାଇ ରଖିଥାନ୍ତି ।

ଅରେ କ'ଣ ହେଲା ଶଙ୍କର ନାମକ ଗ୍ରାମବାସୀର ଘର ପୋଡ଼ଗଲା । ସେ ଧର୍ମାନ୍ତ ନିଶ୍ଚୟବାଦୀ ଥିଲେ । ସେ ନ କର ଏହି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ପକ୍ଷକୁ ଦୌଡ଼ିଲା । ଏମାନେ କହିଲେ ଯାଇ ପଣ ପକାଅ । କିନ୍ତୁ ସେ ପାଣି ପକାଇବା ବେଳକୁ ସବୁ ଜଳ ଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ଶଙ୍କରକୁ ଧମକ ଦେଇ କହିଲେ, “ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ, ତୋର ପାପର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ଘର ଜଳିଗଲା । ତୋ ପରିବାରରୁ କେହି ମଲେ ନାହିଁ ସେଇଟା ଆମ ଆଖିବାଦରୁ । ଘର ଜଳିଗଲେ କ'ଣ ହେଲା; କାଲିକି କାଲି ଆଉ ଗୋଟାଏ ଘର ତୋଳି ଦେବୁ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାଣ ଗଲେ କ'ଣ ଆଉ ଫେରନ୍ତା ? ସମସ୍ତେ ବଞ୍ଚିଲେ ଆମ ଆଖିବାଦରୁ । ପୁଣି ପଡ଼ିଣା ଘର ମଧ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଗଲା ।” ଶଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନକୁ ଆଉ କହିବ କ'ଣ; ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ସେଠାରେ ପ୍ରଶାମ କରି ନିଜ କାନିଷ୍ଠ ଆଉଁସି ରହିଲା ।

ଆଉ ଅରେ ଗୋଟିଏ ଘର ଘଟଣା ସେଇ ଗାଁର ଭ୍ରମଦାସ ପୁଅ ଦିନୋଦ ବେମାର ପଡ଼ିଥାଏ । ଭ୍ରମଦାସ ପୁଅର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷକୁ ଲେ । ସେମାନେ ଗ୍ରାମସାରା ଲୋକଙ୍କର କେଥା ମଧ୍ୟ କରନ୍ତି । ଚିକିତ୍ସାରେ କେତେ ଲୋକ ବଞ୍ଚିନ୍ତି କେତେ ଲୋକ ମରନ୍ତି । ଦିନୋଦ ମରିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଭ୍ରମଦାସ ବହୁତ କାନ୍ଦୁ । ସେମାନେ କହିଲେ, “ଦେଖ ତୋ ପୁଅ ଆଉ ଜନ୍ମରେ ପାପ ବହୁତ କରିଥିଲା ବୋଲି ମଲା । କୌଣସି ବୈଦ୍ୟ ତାକୁ ବଞ୍ଚାଇ ପାରି ନଥା'ନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ଆମ ହାତରେ ଚିକିତ୍ସା ପାଇ ମରିଛି ମାନେ ସେ ସିଧା ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲା । ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ମରିଥିଲେ ତୋ ପୁଅ ନର୍କକୁ ଯାଇଥା'ନ୍ତା ।”

ଭ୍ରମଦାସ ମଧ୍ୟ ଶୁଣିଲା, “ପୁଅ ଦିନେ ନା ଦିନେ ତ ମରନ୍ତା । ଯଦି ଏବେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲା ତ ଭଲ କଥା ।” (ହିମଶ)

ପ୍ରକୃତିର ବିସ୍ମୟ !

ଚେମେଣିଆ
ଚେମେଣିଆ

ଜଳର ଚେମେଣିଆ ମନେ ମୋର
ଭୟନ୍ତ ସାଧାରଣତଃ ଘଳିବାକୁ ଲାଗନ୍ତି ।
ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ସବାହରା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଚେମେଣିଆ ଭୟନ୍ତ ଚେକସ ସର
ସାରି ଏଣ୍ଡୋନିୟା ପ୍ରଦେଶର ଏକ
ପାହାଡ଼ ଗୁମାରେ । ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ
ପ୍ରାୟ ଦୋଃସଏ ଲକ୍ଷ ଆସନ୍ତି ।

ଅଧିକ ବେଗର ମାଛ

ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ମାଛମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାଲିନ ଜାତୀୟ
ମାଛମାନେ ଅତ୍ୟଧିକ ଶୀଘ୍ରବେଗରେ ଗତି କରନ୍ତି ।
ସେମାନେ ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ଗୁଲିଶ୍ଚରୁ ପଚାଶ ମାଇଲ୍
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବେଗରେ ଗତି କରନ୍ତି ।

ହିମ ଗୁମ୍ଫା

ସାରା ପୃଥିବୀରେ ସବାପେଶା ବୃତ୍ତସ୍ଥର ଓ ସବାଦା
ବରଫ ଆଚ୍ଛାଦିତ ଗୁମ୍ଫା ଆଖିଆର ଏସ୍ତରା
ବେଲ୍ଟରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏହାର ଲମ୍ବା ୨୨ ମାଇଲ୍
ଓ ଏହାର ମୁଣ୍ଡଦ୍ଵାର ୩୩୦୦ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ
ଅବସ୍ଥିତ । ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ତାପ
ସବାନିମ୍ନ ଥାଏ ।

ଜହ୍ନ ମାସୁଁ

ଲେଖକ ଓ ଆଲୋଚନା ମାସିକ ପତ୍ରିକା

- * ଭାରତର ପ୍ରାଚୀନ କାହାଣୀମାଳା ସହଜ ନୂତନ କାହାଣୀମାଳାର ଅନୁଦାନ ସମ୍ପଦ ।
- * ଲେଖକ ଓ ମନୋରମ ଗ୍ରନ୍ଥର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ—ଜହ୍ନମାସୁଁ ।
- * ହାସ୍ୟରସ ସହ ମାନବିକତା ଓ ନୀତିଶିକ୍ଷାରେ ସମୃଦ୍ଧ ପତ୍ରିକା—ଜହ୍ନମାସୁଁ ।
- * ଜହ୍ନମାସୁଁ କେବଳ ଶିଶୁ ବା କିଶୋରମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକା ନୁହେଁ, ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏହା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ।
- * ସାଧାରଣଜନର ଉନ୍ମାଦ—ଜହ୍ନମାସୁଁ ।
- * ଲେଖକ ଓ ସମ୍ପାଦକ ସମେତ ତେରଗୋଟି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପତ୍ରିକା ଭାରତର ଏକତାର ପ୍ରତୀକ ।

‘ଜହ୍ନମାସୁଁ’ ପଢନ୍ତୁ ଓ ପଢାନ୍ତୁ ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୩୦-୦୦

‘ଜହ୍ନମାସୁଁ’ର ଗ୍ରାହକ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ସ୍ଥାନ ଠିକଣା ସହ ମନଃପୂର୍ବକ ଭାବେ ଠିକଣାକୁ ପଠାନ୍ତୁ :

ଡକ୍ଟର ଏଜେନ୍ସିଜ୍

ଭଦ୍ରାମାଳା ବିଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍ସ୍,

ବିଜୟନଗର, ମାଡ୍ରାସ - ୬୦୦୦୨୬

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କାର ପରିଚୟୋତ୍ତ କୁନ୍ ୧୯୮୭ ପ୍ରଶାସନେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

I. Uma Rani

S. G. Seshagiri

- ★ ଭାରତ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦ୍ଵାରା ଗୁରୁ ଧାତୁରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଏକ ପରିସ୍ଫୁଟ ମସୃତ୍ତ ହୋଇଥିବା ★ ଏପ୍ରିଲ ୧୦ ମୁଦ୍ରା ପରିଚୟୋତ୍ତ ପଢ଼ିବା ଦରକାର ।
- ★ ସ୍ଵାଧୀନ ଭାରତୀୟ ବେଳେ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦ୍ଵାମାମା ପଠେ । ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଫେବ୍ରୁଆରୀ ୮୭ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

- ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : ଠାଏ ନ ବସି ମୁଁ ବୁଲି ବୁଲୁଥାନ୍ତି ଘର ଘରକା !
- ଦ୍ଵିତୀୟ ଚିତ୍ର : ହୋଇଥାନ୍ତା ଯଦି ବେଲୁରୁ ପରି ମୋ ଚିତ୍ତ ହାଲୁକା !!
- ପୁରସ୍କାର ଚକ୍ରମୁଖ : ଶ୍ରୀମତୀ ନେଳମଞ୍ଜୁଳା ପଣ୍ଡା, ଯାଜପୁର ରୋଡ୍ ।
- ଚକ୍ରମୁଖର ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଜୟ ମାମୁ

ବାସ୍ତିକ ଦେୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ମନିଅର୍‌ଜର ପଠାଉବା ଠିକଣା :

ଡକ୍ଟର ଏଜେନ୍‌ସିଜ୍, ତଦ୍ଵାମାମା ବିଲ୍ଡିଂସ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭
 ଦେଶ ସକାଶେ ଦେୟ ବବରଣୀ ପାଇଁ ନମ୍ବର ଠିକଣାକୁ ଲେଖନ୍ତୁ :
 ତଦ୍ଵାମାମା ପବ୍ଲିକେଶନ୍‌ସ୍, ତଦ୍ଵାମାମା ବିଲ୍ଡିଂସ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭

CHANDAMAMA

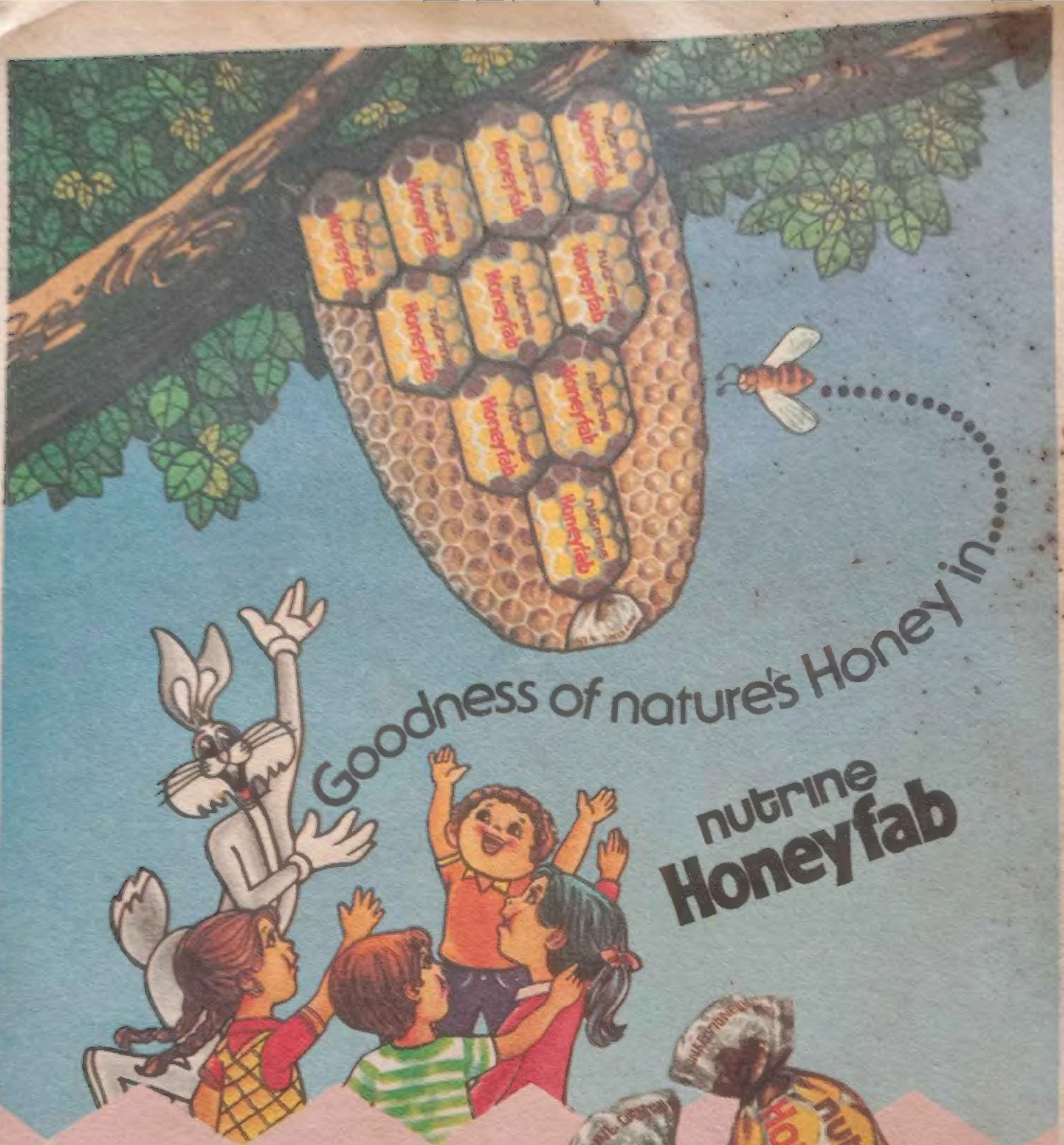
It unfolds the glory of India—both past and present—through stories, month after month.

Spread over 64 pages teeming with colourful illustrations, the magazine presents an exciting selection of tales from mythology, legends, historical episodes, glimpses of great lives, creative stories of today and knowledge that matters.

In 12 languages and in Sanskrit too.

Address your subscription enquiries to:

DOLTON AGENCIES 188 N.S.K. ROAD MADRAS-600 026

Goodness of nature's Honey in

**nutrine
Honeyfab**

**nutrine
Honeyfab**

**Delicious
naturally!**

India's largest selling sweets

Nutrine Confectionery Company Private Limited, Chittoor, A.P.

CLARION/NC/8572

ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ

ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସହ ଅଭିଜ୍ଞତା

PARLE

ରାମର ମାଉଁ ମାଲି
ଗଡ଼ଜାତର ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଦ୍ରାବିଡ଼
ହେଉଥିଲା ଯାହା ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ ପାଇଁ
ପ୍ରାଚୀନ ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ

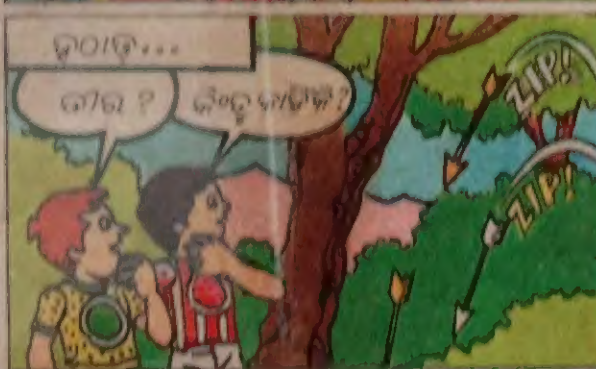

ଦୁଇଟି ଭଲ ବନ୍ଧୁ
ହେଉଥିବା ସାଙ୍ଗି ସେମାନେ
ଦୁଇଜଣ ଚା'ର ଗୁରୁପଣେ,
ମିତ୍ରତାକୁ ପରିଚିତ ଗାଆଁ ବାଟେ ବାଟେ ।

ହଠାତ୍...

ଚା' ? କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ?

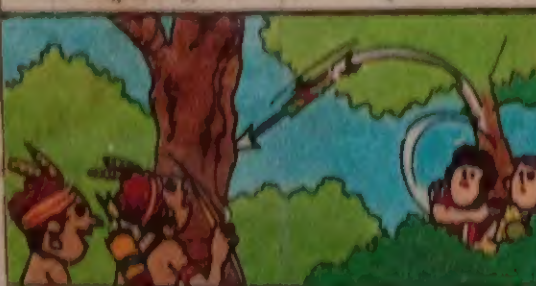

ସାଙ୍ଗି ହେଉଛନ୍ତି
ଏ ଆଦିବାସୀ
ଆମକୁ ଆମର
ହେଉ ଚାହୁଁଛନ୍ତି !

ଭୁଲ୍, ଚା'ର ପରିଚିତ ସାଙ୍ଗି
କାହିଁ ତାଙ୍କ ଗାଆଁର ସମସ୍ତଙ୍କର
ଆମେ ସେ ଗାଆଁର ବନ୍ଧୁ ନା
ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେବା ।

ଜଙ୍ଗଲରେ ଶ୍ୟାମ ଚା'କୁ ଏଭଳି ଯୋଗାଡ଼ିଲା
ଯେ ସାମୁଆଁ ଗଛରେ ଯାଇ ତା ଲାଗୁଗଲା ।

ପରିଚିତ ଗାଆଁର ଗୁମ୍ଫା ଡୋଲ ସେମାନେ ଦେଖି ଆସିଲେ
ବନ୍ଧୁତାରେ ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମକୁ ଆଲୋଚନା କଲେ ।

ଗଙ୍ଗେଗୋଟିଏ ପରିଚିତ ସାଙ୍ଗି ହେଉ,
ଆଦିବାସୀ କୁଟୁମ୍ବ ସ୍ବାଗତ ବାହାରି ଆସି, ପରିଚିତ
ଯୋଗି ଗାଆଁ ହେଉଥିଲେ ଶ୍ରୀ ।

ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ ସହ ଗାଆଁର ପରିଚିତ ଗାଆଁରେ
ସାଙ୍ଗି ହେଉଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁତାରେ ଯେତେ ମନୋହର ।

ସାଙ୍ଗି

ପରିଚିତ

ରସାଳ, ମଧୁର, ମଜାଦାର